

Страсбург, 22.11.2016 г.
COM(2016) 723 final

2016/0359 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2016) 357 final}

{SWD(2016) 358 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Правилата относно несъстоятелността обхващат широк спектър от мерки — ранна намеса преди дружеството да изпадне в сериозни затруднения, своевременно реструктуриране, за да се гарантира запазване на жизненоважни части от бизнеса, осребряване на имуществото, когато са изчерпани възможностите за спасяване на дружествата, и в крайна сметка даване на втори шанс на почтените предприемачи чрез опрощаване на задълженията.

Добре функциониращата рамка относно несъстоятелността, която обхваща всички тези мерки, представлява изключително важна част от добрата бизнес среда, тъй като тя подпомага търговията и инвестициите¹, спомага за създаването и запазването на работни места и подкрепя икономиките да устояват по-лесно на икономически сътресения, които водят до високи нива на необслужвани заеми и безработица. Всички тези елементи са ключови приоритети за Европейската комисия.

Въпросите, свързани с несъстоятелността, имат ясно изразено съюзно измерение. Наличието на все по-взаимосвързан единен пазар с още по-засилено цифрово измерение означава, че много малко дружества са ограничени само до една държава, ако се отчитат елементи като тяхната клиентска база, обхватът на дейностите им, инвеститорите и капиталовата база (както и много други). Важно е да се отбележи, че въпросите, свързани с несъстоятелността, също така представляват възпиращ фактор за трансграничното разширяване и инвестиции. Редица инвеститори изтъкват несигурността във връзка с правилата относно несъстоятелността или риска от продължителни или сложни процедури по несъстоятелност в друга държава като основната причина да не инвестират или да не установяват делови отношения извън своята държава. Поради това за добре функциониращия единен пазар и за изграждането на истински съюз на капиталовите пазари е изключително важно да се постигне по-висока степен на хармонизиране на правото в областта на несъстоятелността. Ето защо въпросът от дълго време е обект на значителен интерес на равнище ЕС.

Засиленото сближаване на процедурите по несъстоятелност и реструктуриране ще създаде по-голяма правна сигурност за трансграничните инвеститори и ще насърчи своевременното реструктуриране на жизнеспособните дружества в затруднено финансово положение. Неефективните и различаващи се законодателства в областта на несъстоятелността затрудняват инвеститорите в оценката на кредитния риск, по-специално когато обмислят дали да осъществят трансгранични инвестиции. По-голямото трансгранично споделяне на риска, по-силните и ликвидни капиталови пазари, както и диверсифицираните източници на финансиране за предприятията в ЕС ще задълбочат финансовата интеграция, ще понижат разходите за получаване на заеми и ще повишат европейската конкурентоспособност.

Реструктуриране и несъстоятелност

¹ В публикувания от Комисията Годишен обзор на растежа за 2016 г. (COM(2015) 690 final, 26.11.2015 г.) изрично се признава, че „добре функциониращите рамки, свързани с неплатежоспособността“ са от съществено значение за инвестиционните решения.

В днешно време в Европа половината от всички предприятия „оцеляват“ по-малко от 5 години². Броят на производствата по корпоративна несъстоятелност се увеличи след върховото равнище на икономическата криза през 2009 г. и остава висок, макар да има изгледи понастоящем тенденцията да се обръща. В няколко държави членки е налице тенденция жизнеспособни предприятия с финансови затруднения да бъдат насочвани към ликвидация, а не към ранно реструктуриране. Изчислява се, че всяка година в ЕС банкрутират 200 000 предприятия (или по 600 всеки ден), което води до 1,7 милиона преки загуби на работни места годишно. Един от всеки четири такива случая представлява трансгранична несъстоятелност, т.е. с участието на кредитори и длъжници от повече от една държава — членка на ЕС³. Значителен процент предприятия и свързани работни места биха могли да бъдат спасени, ако във всички държави членки, в които имат клонове, активи или кредитори, са въведени превантивни процедури. Освен това наличието на процедури за своевременно превантивно реструктуриране би гарантирало, че се предприемат действия преди дружествата да спрат да обслужват своите заеми. Така би се допринесло за намаляване на риска от необслужване на заемите в рамките на циклични спадове, с което би се намалило свързаното отрицателно въздействие върху финансовия сектор. Но трансграничното измерение и разходите за различаващите се рамки относно несъстоятелността са много по-широкообхватни. Първо, макар че в своите вериги на доставки кредиторите могат да включват доставчици, чиито предприятия са изцяло местни, ако един доставчик изпитва финансови затруднения и не може да бъде оздравен, това все пак може да окаже отрицателно въздействие, което да доведе до несъстоятелност на трансграничното дружество. Въздействието от тези случаи на трансгранична несъстоятелност може да бъде изключително голямо, тъй като при тях е по-голяма вероятността да бъдат засегнати по-големи предприятия. Второ, трансграничните кредитори на някои дружества (по-специално МСП) могат да предпочетат да се откажат от трансгранични вземания просто защото би им струвало твърде скъпо да предявят претенции за тях, например ако е необходим местен правен съвет. На последно място, бъдещите развития на единния пазар се очаква да доведат до това все по-голям брой дружества да извършват трансгранична дейност и съответно до повече случаи на несъстоятелност с трансгранично въздействие. По-специално иновационните дружества се нуждаят от по-голям пазар, за да са в състояние да се развият и да избегнат несъстоятелност през първите 5 години.

Качеството на рамките относно реструктурирането и несъстоятелността, установени от държавите членки, влияе пряко на процентите на събиране на вземанията от страна на кредиторите. Съгласно показателите на Световната банка процентите на събиране на вземанията в ЕС варират между 30 % в Хърватия и Румъния и 90 %⁴ в Белгия и Финландия. Процентите на събиране на вземанията са по-високи в икономики, в които реструктурирането представлява най-често използваното производство по несъстоятелност. В такива икономики кредиторите могат да очакват да възстановят средно 83 % от своите вземания в сравнение със средно 57 % при процедури по ликвидация⁵. Макар че тези резултати отразяват и икономически фактори, като

² Според експресно проучване на Евробарометър № 354 (2012 г.), което също така показва, че 43 % от европейците не биха започнали бизнес поради страх от неуспех (стр. 72).

³ Работен документ на службите на Комисията — Оценка на въздействието, придружаваща препоръка на Комисията за нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятията, SWD(2014) 61 final, 12.3.2014 г., стр. 2.

⁴ Световна банка, „Doing business“ (Извършване на стопанска дейност), 2016 г.

⁵ Световна банка, „Doing business“ (Извършване на стопанска дейност), 2016 г.

например общото състояние на икономиката, те подчертават колко е важна всеобхватната рамка относно несъстоятелността, установена в рамките на силна институционална и културна среда, за постигането на по-добри резултати за обществото.

Елементите на процедурите за превантивно реструктуриране, които оказват влияние върху тяхната ефективност и съответно върху броя на оздравените предприятия и тяхната жизнеспособност в дългосрочен план, се различават значително в отделните държави членки. Например съгласно една ефективна рамка следва да се изисква предприятието в затруднение да разполага с достъп на възможно най-ранен етап до превантивно реструктуриране. При все това в няколко държави членки длъжниците не могат да реструктурират своите задължения с кредиторите си, преди да обявят несъстоятелност, или — ако все пак имат такава възможност — се изправят пред изключително строги или скъпоструващи условия за достъп.

Условията за спиране на индивидуалните производства за принудително изпълнение, за да се подпомогнат преговорите за реструктуриране, също са много различни: в някои държави такова спиране е невъзможно, докато в останалите е налице голямо разнообразие от срокове и изключения. При приемането на планове от страна на кредиторите правилата в държавите членки като цяло се различават значително по отношение на формирането на класове, възможността за реструктуриране на задълженията само към определени кредитори, докато правата на останалите кредитори не се засягат, и изискваното мнозинство и условията за утвърждаване на плана за реструктуриране от съдебен или административен орган. Защитата на новото и междинното финансиране (изключително важни за гарантиране на успеха на плановете за реструктуриране) също се различава в отделните държави членки — от минимална защита от отменителни искове до определяне на приоритет по отношение на съществуващия дълг в последващи процедури по несъстоятелност. На последно място, участието на съдебни или административни органи и специалисти, назначени от съдебните или административните органи, варира от минимално до пълно участие.

Тези разлики правят на практика невъзможно изготвянето на план за реструктуриране на трансгранична група от предприятия с дъщерни дружества в повече от две държави членки⁶.

Предоставяне на втори шанс

В много държави членки на банкрутиралите, но почтени предприемачи им отнема над 3 години да получат опрощаване на своите задължения и да започнат отново дейност. В резултат на неефективните рамки за предоставяне на втори шанс предприемачите попадат в капана на свръхзадлъжнялостта, биват принудени да преминат в сектора на сивата икономика или да се преместят в други юрисдикции с по-благоприятни режими. Преместването струва скъпо на кредиторите, които трябва да отчетат и допълнителния риск предприемачът да получи опрощаване в по-кратък срок в рамките на друга юрисдикция. Преместването също така води до високи икономически и човешки разходи за предприемачите, тъй като съгласно Регламент (ЕС) 2015/848 относно производството по несъстоятелност⁷ те трябва да са били установени в дадена държава членка за определен период от време, преди да им бъде позволено да подадат искане за опрощаване на дълга в рамките на тази юрисдикция. Освен това доказателствата сочат,

⁶ Robert van Galen, Stephan Madaus, *Corporate Rescue* (Корпоративно оздравяване), 2013 г., стр. 52.

⁷ Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност, ОВ L 141/19, 5.6.2015 г.

че по-кратките срокове за опрощаване на задълженията оказват положително въздействие както върху потребителите, така и върху инвеститорите, тъй като така се постига по-бързо повторно навлизане в цикъла на потребление и инвестиции. Това на свой ред стимулира предприемачеството.

В някои държави членки може да не е достатъчно само да бъде опростен дългът, за да може предприемачът да започне нова стопанска дейност, например когато фалитът е придружен от забрана за осъществяване на дейност, която важи за по-дълъг период от време и която може да бъде издадена без оглед на факта дали предприемачът е действал добросъвестно. За да се даде реален втори шанс на почтените предприемачи, забраната за осъществяване на дейност в резултат на свръхзадлъжнялост следва да бъде с ограничен срок, така че да изтече най-късно при приключване на срока за опрощаване на задълженията. Използваните лични данни във връзка със свръхзадлъжнялостта на длъжника следва да бъдат подходящи, свързани със и ограничени до необходимото във връзка с целите, за които се обработват, и да се съхраняват под форма, която да позволява идентифицирането на субекта на данните за период, не по-дълъг от необходимото за целите, за които се обработват личните данни. В Общия регламент относно защитата на данните⁸, който ще замени Директива 95/46/ЕО и ще започне да се прилага, считано от 25 май 2018 г., допълнително се пояснява правната рамка и изискванията при обработване на лични данни.

Свръхзадлъжнялостта на физически лица представлява значим икономически и социален проблем. 11,4% от европейските граждани постоянно имат просрочени плащания, които често представляват битови сметки⁹. Това се дължи най-вече на неблагоприятните макроикономически условия в контекста на финансовата и икономическа криза (например безработица), в съчетание с лични обстоятелства (например развод, заболяване).

Не само предприемачите биват засегнати. Макар че потребителите като цяло се третират по същия начин съгласно националното законодателство в областта на несъстоятелността, това не е така във всички държави членки. Това води до увеличени разходи за социалноосигурителните схеми на държавите членки и до икономически последици като свито потребление, понижена трудова активност и пропуснати възможности за растеж.

Обща ефективност на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс

Твърде продължителните процедури за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване в няколко държави членки представляват важен фактор, който води до ниски проценти на събиране на вземанията и възпира инвеститорите от осъществяване на стопанска дейност в юрисдикции, в които има риск процедурите да отнемат твърде много време. В половината държави членки процедурите по несъстоятелност отнемат между 2 и 4 години¹⁰. С изключение на три държави членки, продължителността на процедурите не се е подобрила през последните 4 години, а в две държави членки тя

⁸ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО, ОВ L 119/1, 4.5.2016 г.

⁹ http://ec.europa.eu/consumers/financial_services/reference_studies_documents/docs/part_1_synthesis_of_findings_en.pdf.

¹⁰ Информационно табло на ЕС в областта на правосъдието, 2016 г.

дори се е повишила в рамките на този период. Специфични аспекти, които имат важна роля за продължителността на процедурите, са равнището на специализация на съдиите и съответно тяхната способност да вземат решения в кратък срок, професионализмът на специалистите в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс и въвеждането на цифрови средства за комуникация в тези процедури. Специализираните синдици и съдии, както и наличието на цифрови инструменти могат съществено да спомогнат за намаляване на продължителността на процедурите, намаляване на разходите и подобряване на качеството на помощта или надзора.

Въпреки подобрието на цикличните условия, равнището на необслужваните заеми, което се увеличи рязко в повечето държави членки след икономическата криза, остава високо. Високите равнища на необслужвани заеми оказват пряко въздействие върху способността на банките да подкрепят растежа¹¹. В някои държави членки целенасочените реформи оказаха положително въздействие. При все това устойчивостта на необслужваните заеми в Европейския съюз показва, че са необходими допълнителни действия, за да се гарантира, че неблагоприятната взаимовръзка между лошо качество на активите, забавената динамика на кредитиране и слабия растеж не се задълбочава. Мерките за повишаване на ефективността на рамките за реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс биха допринесли за ефикасното управление на необслужваните заеми и биха понижали натрупването им в счетоводните баланси на банките¹². Те също така биха допринесли за подобряване на остатъчната стойност, която може да се очаква от кредиторите, като създадат условия за по-ранно и по-бързо оздравяване или реструктуриране за длъжници, изпитващи финансови затруднения. На последно място, те също така могат да послужат да се избегне натрупване на необслужвани заеми в бъдеще, тъй като заемите, които спират да се обслужват, могат да бъдат събрани принудително по по-ефикасен начин. Подобряването на правния контекст на режимите за принудително изпълнение по заеми няма напълно да реши проблема със съществуващите необслужвани заеми, по отношение на които вече има образувани производства за принудително изпълнение. Укрепването на съдебния контекст обаче би могло да спомогне за ускоряване на оставащите стъпки от производствата. По този начин реформите на законодателствата в областта на несъстоятелността могат да допълнят други текущи реформи на равнище ЕС в банкови сектор и по отношение на капиталовите пазари.

Цел на предложението

Основната цел на предложението е да се намалят най-значимите пречки пред свободното движение на капитал, произтичащи от разлики в установените от държавите членки рамки за реструктуриране и несъстоятелност. Целта е във всички държави членки да се въведат ключови принципи относно ефективни рамки за превантивно реструктуриране и предоставяне на втори шанс, както и мерки за повишаване на ефикасността на всички видове процедури по несъстоятелност чрез намаляване на тяхната продължителност и свързаните с тях разходи и подобряване на

¹¹ Според прегледа на МВФ по член IV за еврозоната „високите равнища на необслужвани заеми и задължения задържат отпускането на заеми и инвестициите от страна на банките, като ограничават въвеждането на по-облекчени финансови условия“. МВФ: Политики на еврозоната — подбрани въпроси, доклад на МВФ по държави № 15/205, юли 2015 г., Политики на еврозоната, доклад на МВФ по държави № 15/2014, юли 2015 г., стр. 61.

¹² „Към завършването на банковия съюз“, Европейска комисия, COM(2015) 587 final, 24 ноември 2015 г.

качеството им. По-специално тези рамки целят да спомогнат за повишаване на инвестициите и възможностите за работа на единния пазар, намаляване на броя на ненужните ликвидации на жизнеспособни дружества, избягване на ненужни загуби на работни места, предотвратяване на натрупването на необслужвани заеми, улесняване на трансграничното реструктуриране, както и намаляване на разходите и увеличаване на възможностите за нов старт на почтените предприемачи.

Паралелно с ключовите принципи са необходими и по-целенасочени правила за повишаване на ефикасността на рамките за реструктуриране. Правилата за дължимата грижа, която трябва да полагат управителите на дружествата в случай на риск от несъстоятелност, също изпълняват важна роля за развитието на култура на оздравяване вместо ликвидация на предприятия, тъй като те биха насърчили ранно реструктуриране и биха предотвратили неправомерно поведение и загуби за кредиторите, които могат да бъдат избегнати. Също толкова важни са правилата относно инструментите за ранно предупреждение.

Предложението не хармонизира основни аспекти от несъстоятелността, като например правилата относно условията за образуване на производство по несъстоятелност, приемането на общо определение за несъстоятелност, реда на вземанията и отменителни иски в общ план. Въпреки че тези правила биха били полезни за постигане на пълна правна сигурност в трансграничен план, както бе потвърдено от много заинтересовани страни в проведената обществена консултация¹³, настоящото многообразие от правни системи на държавите членки по отношение на производствата по несъстоятелност изглежда твърде голямо, за да може да се хармонизира, предвид многобройните връзки между правото в областта на несъстоятелността и свързани области от националното право, като например данъчно, трудово или социалноосигурително право. Хармонизирането чрез нормативни изисквания би изисквало пространни промени в търговското, гражданското и дружественото право, докато с гъвкавите разпоредби се създава риск да не се постигнат желаните промени. Освен това правилата за предявяване и установяване на вземанията, посочени в съобщението на Комисията от декември 2012 г.¹⁴, не са от голямо значение с оглед на подобренията, постигнати с Регламента относно несъстоятелността¹⁵.

Вместо това настоящото предложение е съсредоточено върху преодоляването на най-важните проблеми, които реално биха могли да се решат чрез хармонизиране. Процедурите по несъстоятелност трябва да бъдат пригодени, така че да се позволи на длъжниците с финансови затруднения да се реструктурират на ранен етап. Правилата, които биха допринесли в тази връзка, включват премахване на задължението да се подава искане за образуване на производство по несъстоятелност, докато длъжникът все още провежда официален процес на реструктуриране, тъй като в противен случай подаването на такова искане ще възпрепятства постигане на целите на реструктурирането; и режим на отменителните иски в процедурите по несъстоятелност, който защитава добросъвестно сключените сделки с оглед на превантивното реструктуриране на длъжника. Предложението също така обхваща свързани с несъстоятелност мерки, които оказват пряко въздействие върху продължителността на процедурите, като например специализацията на съдиите и професионализма на специалистите, както и мерки, които са тясно свързани с рамката

¹³ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/civil/opinion/160321_en.htm

¹⁴ Европейска комисия: съобщение „Нов европейски подход към фалита и несъстоятелността на предприятията“, COM(2012) 742.

¹⁵ ОВ L 141/19.

за превантивно реструктуриране, например защита на новото финансиране от отменителни искиове.

С цел насърчаване на предприемаческата дейност, предприемачите и управителите на дружествата не следва да бъдат стигматизирани, когато почтените им стопански начинания не завършат с успех. Физическите лица не следва да бъдат възпирани от предприемаческа дейност или лишени от възможност да им се предостави втори шанс. Изчислява се, че предлагането на реален втори шанс на почтени предприемачи да започнат отново стопанска дейност би създавало 3 милиона работни места в Европа¹⁶.

При изготвянето на предложението Комисията се опита да постигне подходящ баланс между интересите на длъжниците и кредиторите, като предвиди предпазни мерки в случаите, когато предложените мерки потенциално биха могли да окажат неблагоприятно въздействие върху правата на страните.

Предложението преди всичко цели да повиши културата на оздравяване в ЕС. Правилата за реструктуриране на предприятия и правата на акционерите ще допринесат най-вече за „превенция“, правилата за отменителните искиове, синдиците и съдебните или административните органи — за „ценене на възстановяването“, а правилата за предоставяне на втори шанс — за „опрощаване на задължения“. Освен икономическите ползи ще има и положителни социални ефекти.

В предложението се определят общи цели под формата на принципи или, когато е необходимо, под формата на подробни целеви правила. Макар че цели да постигне необходимата съгласуваност на рамките в ЕС, предложението осигурява гъвкавост на държавите членки за постигане на целите чрез прилагане на принципите и целевите правила по подходящ начин в техния национален контекст. Това е изключително важно, тъй като някои държави членки вече са въвели някои елементи на добре функциониращи рамки. Целта не е вмешателство в добре работещи структури, а установяване на общеевропейска рамка, за да се гарантира ефективно реструктуриране, втори шанс и ефикасни процедури както на национално равнище, така и в трансграничен план.

Стимулирането на работните места и растежа в Европа изисква повишена култура на оздравяване, която помага на жизнеспособни предприятия да се реструктурират и да продължат да работят, насочва предприятията без шанс за оцеляване към бърза ликвидация и предоставя втори шанс на почтените предприемачи в затруднено положение. Настоящото предложение представлява важна стъпка към такава промяна в културата.

Институционален контекст

През 2011 г. Европейският парламент прие резолюция относно производството по несъстоятелност¹⁷, в която бяха включени препоръки за хармонизиране на конкретни аспекти на материалното право в областта на несъстоятелността, включително реструктурирането и дружественото право. В същата година Съветът призова държавите членки до 2013 г. да намалят времето за освобождаване и уреждане на

¹⁶ Годишен доклад относно европейските МСП за 2015/2016 г., стр. 54.

¹⁷ Доклад, съдържащ препоръки към Комисията относно производството по несъстоятелност в рамките на европейското дружествено право, 2011/2006(INI), 17 октомври 2011 г.

задълженията за честни предприемачи след обявяване в несъстоятелност до максимум три години¹⁸.

Като взе предвид този контекст и като отчете значителните разлики между националните рамки относно несъстоятелността, през декември 2012 г. Европейската комисия публикува съобщение¹⁹, в което подчерта необходимостта от поетапен подход в някои области, в които разликите между националните закони относно несъстоятелността биха могли да възпрепятстват функционирането на ефикасен единен пазар²⁰. Първото действие в рамките на този подход беше да се измени Регламент (ЕО) № 1346/2000²¹. Това бе осъществено чрез приемане на Регламент (ЕС) 2015/848 относно производството по несъстоятелност²². Този регламент е насочен към уреждане на конфликти между юрисдикции и закони в рамките на трансгранични производства по несъстоятелност и гарантира признаването на свързани с несъстоятелност съдебни решения навсякъде в ЕС. Той не хармонизира материалното право на държавите членки в областта на несъстоятелността.

Като следваща стъпка Комисията прие през 2014 г. Препоръката за реструктуриране и предоставяне на втори шанс²³. Препоръката беше насочена към реструктуриране и предоставяне на втори шанс, тъй като бе счетоно, че действие на равнище ЕС в тези две области би генерирало най-висока добавена стойност²⁴. Държавите членки бяха приканени с препоръката да въведат i) ефективни процедури, предшествващи производствата по несъстоятелност, с цел помагане на жизнеспособни длъжници да се реструктурират и така да избегнат несъстоятелност и ii) разпоредби за предоставяне на втори шанс за предприемачи, които да им позволят да получат опрощаване на задълженията не повече от 3 години след обявяването в несъстоятелност.

След приемането на тази препоръка, през 2015 и 2016 г. бяха извършени две оценки на нейното изпълнение²⁵. Тези прегледи разкриха, че макар Препоръката да е осигурила полезна фокусна точка за онези държави членки, които провеждат реформи в областта на несъстоятелността, тя не е довела до желаното въздействие от гледна точка на съгласувани промени във всички държави членки, с които би се улеснило оздравяването на предприятия с финансови затруднения и би се предоставил втори шанс на предприемачите. Това се дължи на само частичното ѝ изпълнение в значителен брой държави членки, включително в онези, които са започнали да провеждат реформи.

¹⁸ Заключение на Съвета относно прегледа на „Small Business Act“ за Европа, приети на 30 май 2011 г., 10975/2011, достъпни на адрес: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=bg&f=ST%2010975%202011%20INIT>

¹⁹ Европейска комисия: „Нов европейски подход към фалита и несъстоятелността на предприятията“, COM(2012) 742, 12 декември 2012 г.

²⁰ Втори шанс за предприемачи, срокове за опрощаване на задължения, образуване на производства по несъстоятелност и реструктуриране, предявяване и установяване на вземания, насърчаване на изготвянето на планове за реструктуриране.

²¹ ОВ L 160, 30.6.2000 г., стр. 1.

²² ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 19.

²³ C(2014) 1500 final, 12 март 2014 г.

²⁴ Оценка на въздействието, придружаваща препоръка на Комисията за нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятията, SWD(2014) 61 final, 12 март 2014 г.

²⁵ Оценка на изпълнението на препоръката на Комисията от 12.3.2014 г. за нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятията, 30.9.2015 г. (достъпна на: http://ec.europa.eu/justice/civil/commercial/insolvency/index_en.htm)

Все още има няколко държави членки, в които предприятията не могат да се реструктурират, преди да изпаднат в неплатежоспособност. Макар че някои други държави членки въведоха нови процедури за превантивно реструктуриране, тези правила се различават в няколко свои аспекта от Препоръката. Що се отнася до предоставянето на втори шанс, от приемането на Препоръката насам няколко държави членки въведоха за първи път режим за опрощаване на задължения на физически лица. При все това все още съществуват значителни разлики по отношение на продължителността на срока за опрощаване на задълженията. Такива разлики в правните рамки на държавите членки означават, че продължава да е налице правна несигурност, допълнителни разходи за инвеститорите за оценка на техните рискове, по-слабо развити капиталови пазари и устойчиви пречки пред ефикасното реструктуриране на жизнеспособни дружества в ЕС, включително трансгранични групи от предприятия.

Законодателството в областта на несъстоятелността беше посочено в доклада на петимата председатели от 22 юни 2015 г. „Завършване на икономическия и паричен съюз“ сред най-значимите пречки, които възпрепятстват интеграцията на капиталовите пазари в еврозоната и извън нея²⁶.

В този контекст в Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари от 2015 г.²⁷ бе обявена законодателна процедура относно стопанската несъстоятелност, включително ранно реструктуриране и предоставяне на „втори шанс“. Тази инициативата е насочена към преодоляване на основните пречки пред свободното движение на капитали и се основава на национални режими, които функционират добре. В стратегията за единния пазар също така бе посочено, че Комисията ще подкрепя почтените предприемачи и ще изготви законодателно предложение, за да се гарантира, че държавите членки осигуряват регулаторна среда, която се характеризира с толерантност към неуспеха и не обезкуражава предприемачите да изпробват отново нови идеи²⁸.

В Заключенията на Съвета от юли 2016 г. за пътна карта с оглед на приключване изграждането на банковия съюз бе подчертано значението на дейността на Комисията във връзка със законодателно предложение за минимална хармонизация на правото в областта на несъстоятелността в рамките на съюза на капиталовите пазари (СКП), като се отбелязва, че с това може също да се подпомогнат усилията за намаляване в бъдеще на равнищата на необслужваните заеми²⁹.

В по-скорошен план в своето съобщение „Съюз на капиталовите пазари — ускоряване на реформата“ Комисията повтори, че липсата на ефикасност и различията между националните рамки относно несъстоятелността създават правна несигурност и трудности за кредиторите при възстановяване на стойността, както и пречки за

²⁶ „Завършване на икономическия и паричен съюз“, доклад на Жан-Клод Юнкер в тясно сътрудничество с Доналд Туск, Йерун Дейселблум, Марио Драги и Мартин Шулц (т. нар. петима председатели), 22 юни 2015 г., стр. 10.

²⁷ План за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари, COM(2015) 468 final, стр. 25.

²⁸ Осъвременяване на единния пазар: повече възможности за гражданите и предприятията, Европейска комисия, COM (2015) 550 final, стр. 6.

²⁹ Заключения на Съвета от 17 юни 2016 г. http://www.consilium.europa.eu/press-releases-pdf/2016/6/47244642837_bg.pdf

ефективното реструктуриране на жизнеспособните дружества в ЕС, включително за трансграничните групи³⁰.

- **Съгласуваност със съществуващите разпоредби в тази област на политиката**

Регулиране на трансграничните производства по несъстоятелност

От 26 юни 2017 г. Регламент (ЕС) 2015/848³¹ ще замени Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета. В Регламент 2015/848 се разглеждат въпросите, свързани с компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения за обявяване в несъстоятелност, както и координацията на трансгранични производства по несъстоятелност. В него се определя приложимото право, т.е. процедурите за реструктуриране и несъстоятелност, които вече съществуват в държавите членки, и се гарантира, че те се признават навсякъде в ЕС. Той също така обхваща много видове процедури по несъстоятелност, включително превантивни процедури и процедури, предшестващи производствата по несъстоятелност, както и някои процедури за лична несъстоятелност, при условие че те отговарят на определени условия (например процедурите, предшестващи производствата по несъстоятелност, трябва да са налични възможно най-рано, когато има вероятност от несъстоятелност, да включват всички или значителна част от кредиторите на длъжника и да бъдат публични).

При все това Регламент 2015/848 не задължава държавите членки да въвеждат конкретни видове процедури или да гарантират, че процедурите им насърчават по ефективен начин превантивното реструктуриране и предоставянето на втори шанс.

Поради това предложението ще допълва Регламент 2015/848, като изисква от държавите членки да гарантират, че техните национални процедури за превантивно реструктуриране отговарят на определени минимални принципи на ефективност.

Препоръка за нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятията

Целта на насочената към държавите членки Препоръка е да се установят минимални стандарти за: i) процедури за превантивно реструктуриране, които позволяват на длъжници с финансови затруднения да се реструктурират на ранен етап, за да избегнат несъстоятелност, и ii) опрощаване на задължения в определените срокове за почтени предприемачи като една от необходимите стъпки, за да им се даде втори шанс. Предложението укрепва Препоръката от 2014 г. и надхвърля нейното приложно поле, като установява и целеви правила за повишаване на ефикасността на всички видове процедури, включително процедурите по ликвидация.

Правна рамка относно финансовите услуги

Прилагат се специални правила по отношение на застрахователните и презастрахователните предприятия, както са определени в член 13, точки 1 и 4 от Директива 2009/138/ЕО³², кредитните институции, както са определени в член 4,

³⁰ COM(2016) 601 final, http://ec.europa.eu/finance/capital-markets-union/docs/20160913-cmu-accelerating-reform_en.pdf

³¹ Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност, ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 19—72.

³² Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1).

параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013³³, инвестиционните посредници и предприятия за колективно инвестиране, както са определени в член 4, параграф 1, точки 2 и 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013, централни контрагенти, както са определени в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012³⁴, централните депозитари на ценни книжа, както са определени в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 909/2014³⁵, и други финансови институции и субекти, посочени в член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/59/ЕС³⁶. По отношение на тях националните надзорни органи разполагат с широкообхватни правомощия за намеса, така че е уместно тези длъжници да бъдат изключени от процедурите за превантивно реструктуриране, предвидени в настоящото предложение.

Настоящото предложение също така не засяга Директива 98/26/ЕО относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа³⁷, Директива 2002/47/ЕО относно финансовите обезпечения³⁸ и Регламент (ЕС) № 648/2012 относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции³⁹. Това е важно, за да се избегне припокриване между тези инструменти и настоящото предложение, което би оказало въздействие върху способността на обезпечените кредитори за принудително изпълнение по тяхното финансово обезпечение, предоставено от корпоративно образувание, включително обезпечения, предоставени на централни контрагенти (ЦК) или на централни банки/ЕЦБ, или споразумения за финансово обезпечение, сключени между нефинансово предприятие и финансова институция. Ако тези транзакции не бъдат отделени от разпоредбите за спиране на производства, може да се навреди на стабилността на финансовите пазари.

Директиви относно защитата на работниците

Адекватното и своевременно информирание и консултиране на работниците повишава ефективността на процесите на реструктуриране. Редица директиви гарантират правото на информирание и консултиране, преди да се пристъпи към реструктуриране

³³ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

³⁴ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета на 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

³⁵ Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 1).

³⁶ Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190).

³⁷ Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа (ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45).

³⁸ Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2012 г. относно финансовите обезпечения, ОВ L 168, 27.6.2012 г., стр. 43.

³⁹ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета на 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

и/или колективни уволнения. Настоящото предложение оставя непроменени правата, гарантирани с директиви 98/59/ЕО⁴⁰, 2001/23/ЕО⁴¹, 2002/14/ЕО⁴², 2008/94/ЕО⁴³ и 2009/38/ЕО⁴⁴, и в допълнение към това предоставя на засегнатите работници правото да гласуват по плановете за реструктуриране.

Съгласно Директива 2008/94 държавите членки са длъжни да създадат гарантиращи институции, с които да се гарантира изплащането на дължимите вземания на работници, произтичащи от трудови договори или от трудови правоотношения в случай на официални производства по несъстоятелност на работодателя. Държавите членки могат да разширят обхвата на тези гарантиращи институции и към други видове процедури, като настоящото предложение може да стимулира, но не задължава държавите членки да разширят обхвата на процедурите за реструктуриране, когато това все още не е предвидено. Целта на предложението е във всяка държава членка да се въведат превантивни процедури, които да помогнат на длъжника да избегне несъстоятелност. Ако обаче усилията за реструктуриране са неуспешни и длъжникът изпадне в несъстоятелност съгласно националното законодателство, Директива 2008/94 ще се прилага по съответния начин.

Съгласно предложението дължимите вземания на работниците, както са определени в Директива 2008/94/ЕО, по принцип следва да се изключват от спирането на изпълнителните действия, при което работниците временно няма да разполагат с възможност да получат принудително изплащане на дължимите им вземания, независимо дали са възникнали преди или след постановяване на спирането. Спиране във връзка с такива вземания следва да се разрешава само за сумите и за периода, за които държавите членки гарантират изплащането на такива вземания с други средства.

Директива 2001/23/ЕО е насочена към гарантирането на правата на работниците при прехвърляне на предприятия. Съгласно предложението реструктурирането може да включва прехвърляне на част от предприятие или стопанска дейност. В такъв случай Директива 2001/23/ЕО и гарантираното от нея ниво на защита на работниците ще се прилагат изцяло и няма да бъдат засегнати от настоящото предложение. Когато реструктурирането предполага прехвърляне на част от предприятие или стопанска дейност, правата на работниците следва да се гарантират в съответствие с Директива 2001/23/ЕО, без да се засягат възможностите, предвидени в член 5, параграф 2 от тази

⁴⁰ Директива 98/59/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на колективните уволнения (ОВ L 225, 12.8.1998 г., стр. 16).

⁴¹ Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 г. относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 16).

⁴² Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2002 г. за създаване на обща рамка за информиране и консултиране на работниците и служителите в Европейската общност (ОВ L 80, 23.3.2002 г., стр. 29).

⁴³ Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежеспособност на техния работодател (ОВ L 283, 28.10.2008 г., стр. 36).

⁴⁴ Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информиране и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (ОВ L 122, 16.5.2009 г., стр. 28).

Директива. Член 5, параграф 2 от Директива 2001/23/ЕО гласи, че когато производството е под надзора на компетентен публичен орган, приобретателят може да бъде освободен от предишни задължения, ако работниците получат компенсация, която е равна най-малко на тази, която биха получили от съществуващия гаранционен фонд за работници. В допълнение към това условията на труд могат да бъдат променени със съгласието на работниците.

С Директива 2002/14/ЕО се установява право за постоянно информиране и консултиране на представителите на работниците в дружеството, включително относно „решенията, които вероятно биха могли да доведат до съществени промени в организацията на работа или в договорните взаимоотношения“. Това консултиране се осъществява с оглед постигане на съгласие във връзка с такива решения. Предложението няма да засегне правата, гарантирани с Директива 2002/14/ЕО. Освен това в допълнение към и без да се засягат правата на информиране и консултиране на работниците съгласно Директива 2002/14/ЕО, предложението ще осигури на засегнатите работници правото да гласуват по план за реструктуриране. За целите на гласуването по план за реструктуриране държавите членки могат да вземат решение да поставят работниците в отделен клас от другите класове кредитори.

Директива 2012/30/ЕС относно дружественото право

В член 19, параграф 1, членове 29, 34, 35, член 40, параграф 1, буква б), член 41, параграф 1 и член 42 от Директива 2012/30/ЕС⁴⁵ се предвижда необходимостта от свикване на общо събрание на акционерите. Ако капиталът се увеличава срещу парична вноска, в член 33 от Директивата се установява право на акционерите за предпочитително изкупуване на новите акции. Както изискванията за общо събрание на акционерите, така и правата за предпочитително изкупуване биха могли да застрашат ефективността на приемането и изпълнението на плана за реструктуриране. Съгласно предложението държавите членки са длъжни да предвидят дерогация от тези разпоредби на дружественото право до необходимата степен и за необходимия период, за да се гарантира, че акционерите не осуетяват усилията за реструктуриране чрез злоупотреба със своите права съгласно Директива 2012/30/ЕС. Държавите членки обаче не са длъжни да предвиждат дерогация от правила на дружественото право, ако са в състояние да гарантират, че горепосочените изисквания на дружественото право не могат да изложат на риск ефективността на процеса на реструктуриране или ако държавите членки разполагат с други също толкова ефективни инструменти, с които да гарантират, че акционерите не възпрепятстват неоснователно приемането или изпълнението на план за реструктуриране, с който да бъде възстановена жизнеспособността на предприятието.

Правила за държавната помощ

Предложението няма да засегне правилата за държавната помощ. Публичните кредитори не се отказват от своите вземания и поради това не може да се счита, че предоставят несъвместима държавна помощ на длъжниците просто като участват в план за реструктуриране, при условие че мерките за реструктуриране засягат

⁴⁵ Директива 2012/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за съгласуване на гаранциите, които се изискват в държавите членки за дружествата по смисъла на член 54, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз, за защита на интересите както на съдружниците, така и на трети лица по отношение учредяването на акционерни дружества и поддържането и изменението на техния капитал с цел тези гаранции да станат равностойни (ОВ L 315/74, 14.11.2012 г.).

държавните кредитори по същия начин като частните кредитори и че те имат поведение на частни оператори в условията на пазарна икономика, когато бъдат поставени в съпоставима ситуация. Настоящото предложение също така не засяга правилата за пълно възстановяване на неправомерна държавна помощ, както бе потвърдено в дело C-454/09, *New Interline* (точка 36) и дело C-610/10, *Magefesa* (точка 104).

- **Съгласуваност с другите политики на Съюза**

Съгласно една от мерките, обявени в Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари⁴⁶ от 30 септември 2015 г., Комисията ще изготви законодателна инициатива относно несъстоятелността на предприятията, включително ранно реструктуриране и предоставяне на „втори шанс“, въз основа на опита от Препоръката от 2014 г. Инициативата ще се основава на добре функциониращи национални системи.

В стратегията за единния пазар⁴⁷ също бе посочено, че Комисията ще подкрепя добросъвестните предприемачи и ще изготви законодателно предложение, за да се гарантира, че държавите членки осигуряват регулаторна среда, която се характеризира с толерантност към неуспеха и не обезкуражава предприемачите да изпробват нови идеи.

Икономическото значение на добре функциониращите рамки относно несъстоятелността е особено важно във финансовия сектор при справянето с високите нива на частните задължения и необслужваните заеми, какъвто е случаят в някои държави членки. В цялостната оценка на Европейската централна банка от 2015 г. бяха идентифицирани 980 милиарда евро в необслужвани експозиции в банковата система⁴⁸. Тези заеми ограничават значително капацитета на банките да финансират реалната икономика в няколко държави членки. Банките представляват основният източник на кредит за предприятията и домакинствата и поради това са особено чувствителни към липсата на ефикасност в рамките относно несъстоятелността. Добрите рамки относно несъстоятелността биха могли да спомогнат да се решат проблемите, но сами по себе си не могат да преодолеят всички предизвикателства, пред които са изправени банките при управлението на влошени счетоводни баланси. Справянето с проблемите, свързани с прекомерна задлъжнялост и необслужвани заеми, изисква допълнителни политики и общи условия. Рамки относно несъстоятелността, които изглеждат добре на хартия, не водят до задоволителни резултати, ако не съществуват адекватна съдебна инфраструктура или подходящи данъчни политики за гарантиране на финансовата стабилност. Освен това е възможно да бъдат необходими специфични политики за намаляване на прекомерната задлъжнялост. От гледна точка на кредиторите тези мерки са свързани по-специално с оценката на активите, поставените от надзорника цели за реструктуриране и данъчното третиране на отписванията. От гледна точка на длъжниците наличието на мрежи за социална сигурност би понижило въздействието на по-драстичните стратегии за възстановяване и реструктуриране, сметени за необходими от кредиторите.

Предложението ще спомогне да се предотврати натрупване на необслужвани заеми. Важни допълващи се елементи в този контекст са, от една страна, осигуряването на

⁴⁶ План за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари (COM(2015) 468 final, 30.9.2015 г.).

⁴⁷ COM(2015) 550 final, 28.10.2015 г.

⁴⁸ Европейска централна банка, Статистически данни, 23 юни 2016 г., <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/statistics/html/index.en.html>

възможност на дружествата да се реструктурират по-лесно и така да възвърнат своята финансова жизнеспособност по-бързо и да погасят своите задължения и, от друга страна, гарантирането, че банките могат да възстановят своите активи, когато не са налице перспективи длъжниците да възвърнат своята жизнеспособност.

Успешните планове за реструктуриране ще преобразуват необслужваните заеми в такива, които дружествата реално могат да погасят. При ликвидация обезпечените кредитори трябва да отчетат възможността за значително намаляване на стойността на техните вземания. От друга страна при реструктуриране се избягва несъстоятелност, натрупаните задължения като цяло се изплащат и преговорите в повечето случаи касаят само финансовия дълг. Данните показват, че най-високите проценти на събиране на вземанията за кредитори се отчитат в икономики, в които реструктурирането представлява най-често използваното производство по несъстоятелност⁴⁹, и че в 45 % от икономиките в ОИСР реструктурирането е най-разпространеният начин за оздравяване на жизнеспособни предприятия. В тези икономики средният процент на събиране на вземанията е 83 цента на 1 долар в сравнение с 57 цента на 1 долар в държави, в които най-разпространеният резултат е ликвидацията⁵⁰. Друг важен фактор за подобряване на общия процент на събиране на вземанията и съответно на остатъчната стойност на потенциалните необслужвани заеми е бързото разглеждане на дела за реструктуриране и несъстоятелност⁵¹.

Опрощаването на предприемачески и евентуално на частни дългове също така ще спомогне да се отпишат заемите, които така или иначе не могат да бъдат изплатени, от счетоводните баланси на кредитните институции. Броят на насочваните към институциите случаи също така може да понижи чрез постигането на успешни договорености за реструктуриране на дългове между длъжници и кредитори с ограничена намеса или без намеса на съдебни или административни органи или съдебни производства.

При все това настоящото предложение не е предвидено и няма напълно да реши проблемите на банките във връзка с принудителното изпълнение по заеми, и по-специално ефективността на принудителното изпълнение, което ограничава финансирането на реалната икономика от страна на банките. Както се посочва в Съобщението на Комисията „Към завършването на банковия съюз“ от 24 ноември 2015 г.⁵², трябва да се подобри ефикасността както на процедурите по реструктуриране, така и на производствата по несъстоятелност. Комисията също така анализира националните рамки относно несъстоятелността в контекста на европейския семестър — рамката на ЕС за икономическо управление. Тя установи, че продължителните, неефикасни и скъпи производства по несъстоятелност в някои държави членки са фактор, който допринася за недостатъчното намаляване на задлъжнялостта в частния сектор след периода на криза и за влошаване на свръхзадлъжнялостта. Необходими са ефикасна и прозрачна публична администрация и ефективни съдебни системи, за да се подкрепи икономическият растеж и да се осигурят

⁴⁹ Resolving Insolvency (Преодоляване на несъстоятелността), Световна банка, <http://www.doingbusiness.org/reports/globalreports/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Chapters/DB14-Resolving-insolvency.pdf>.

⁵⁰ Doing Business Project Encourages Economies to Reform Insolvency Frameworks (Проектът „Да правим бизнес“ насърчава икономиките да реформират рамките относно несъстоятелността), Световна банка, януари 2013 г.

⁵¹ Resolving Insolvency (Преодоляване на несъстоятелността), Световна банка.

⁵² COM(2015) 587 final, 24.11.2015 г.

висококачествени услуги за предприятията и гражданите, включително по отношение на рамките относно несъстоятелността. С оглед на това Комисията ще продължи да работи с държавите членки в контекста на европейския семестър за усъвършенстване на техните съдебни системи.

Поради липсата на общоприети практики за събиране на данни и ниска съпоставимост на самите данни между държавите не може да се изгради пълна картина на ситуацията в държавите членки, особено по отношение на въздействието върху финансовите институции. Поради това, както обяви в своето Съобщение „Съюз на капиталовите пазари — ускоряване на реформата“, Комисията извършва сравнителен анализ на схемите за принудително изпълнение по заеми (включително при несъстоятелност) с цел да състави подробна и достоверна картина на последствията за банките (от гледна точка на закъснения, разходи и възстановяване на стойност) в резултат на необслужвани заеми. Този преглед ще помогне на държавите членки да повишат ефикасността и прозрачността на своите схеми. Поради това Комисията ще продължи да проучва въпроси, които не са разгледани пряко в настоящото предложение.

Подсилването и сближаването по отношение на функционирането на националните рамки за реструктуриране на задължения, принудително изпълнение по заеми, несъстоятелност и опрощаване на задължения също така ще допринесе за функционирането на единния пазар, и по-специално за съюза на капиталовите пазари. Сближаването на принципите и доверието в ефективното прилагане на тези принципи в държавите членки ще бъде от решаващо значение за създаване на условия за кредиторите да отпускат заеми на длъжници в други държави членки. Кредиторите ще се въздържат от трансгранично кредитиране, ако не са уверени, че ще могат да се защитят в случай на неизплатени заеми и да си възстановят стойността или обезпечението при необходимост. Като установява общи принципи за подкрепа на съгласуването на националните рамки за реструктуриране и несъстоятелност, настоящото предложение допринася допълнително за реструктурирането на дълговете.

Личните и стопанските дългове на индивидуалните предприемачи често са взаимосвързани: предприемачите вземат личен кредит, за да стартират и управляват своя бизнес, например като гарантират стопанския си кредит с лични активи, като например автомобил, а физическите лица използват потребителски кредити, за да закупят активи за своята професионална дейност. Съгласно предложението двата вида дългове по целесъобразност могат да се консолидират, когато са натрупани от отделни лица в рамките на тяхната предприемаческа дейност.

Същевременно с предложението държавите членки се приканват да разширят прилагането на принципите за опрощаване на задължения, така че да бъдат обхванати и физически лица, които не са предприемачи, т.е. потребителите. През последните години редица държави членки приеха или реформираха националното си законодателство относно несъстоятелността на потребителите, като отчетоха, че е важно да създадат условия за опрощаване на задълженията на потребителите и предоставяне на втори шанс. Не всички държави членки обаче са приели такива закони и сроковете за опрощаване на задълженията на свърхзадължнели потребители продължават да са много дълги. Подпомагането на потребителите да се завърнат в икономическия разходен цикъл представлява важна част от добре функциониращите пазари и финансовите услуги на дребно. Комисията ще продължи да проучва начина, по който държавите членки реформират своите национални рамки, и да проследява как

те прилагат тази специфична разпоредба за втори шанс от предложението с цел преглед на ситуацията със свръхзадлъжнялостта на потребителите.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предложението се основава на членове 53 и 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

В настоящото предложение се определя всеобхватен набор от принципи и, когато е необходимо, целеви правила за ефективна рамка за превантивно реструктуриране и предоставяне на втори шанс. Освен това в него се предвиждат мерки за повишаване на ефикасността на процедурите, включително за официална несъстоятелност (процедури по ликвидация), с цел намаляване на тяхната продължителност. Ефективният втори шанс също така предполага ограничаване на продължителността на забраните за осъществяване на дейност за почтени свръхзадлъжнели предприемачи, за да им се позволи да започнат и да извършват предприемаческа дейност след разумен период от време.

Целта на настоящото предложение е да бъдат премахнати пречките за упражняването на основни свободи като свободното движение на капитали и свободата на установяване, които произтичат от разлики между националното законодателство и процедурите за превантивно реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс. По-специално с предложението ще бъдат премахнати допълнителните предварителни разходи за инвеститори, свързани с оценка на рисковете от длъжници с финансови затруднения в една или повече държави членки, и последващите разходи за реструктуриране на дружества с клонове, кредитори или активи в други държави членки, най-често при реструктуриране на международни групи от предприятия. С предложението също така ще бъдат премахнати допълнителните разходи за оценка на риска и трансгранично принудително изпълнение за кредитори на свръхзадлъжнели предприемачи, които се преместват в друга държава членка, за да получат втори шанс след много по-кратък период от време. Освен това с него ще бъдат премахнати допълнителните разходи за самите предприемачи, които се преместват в друга държава членка, за да получат втори шанс.

Проблемите на единния пазар не са ограничени само до трансгранични ситуации. Дори случаите на несъстоятелност, ограничени в рамките на една държава, могат да окажат т. нар. ефект на доминото върху функционирането на единния пазар. Дружествата с трансгранично измерение включват в своите вериги на доставки доставчици, някои от които могат да бъдат изцяло местни. Когато даден доставчик изпитва финансови затруднения и не може да бъде оздравен, това може да окаже отрицателно въздействие, което да доведе до несъстоятелност на трансграничното дружество.

Инструмент, ограничен само до случаи на трансгранична несъстоятелност, не би могъл да реши проблемите на единния пазар, нито пък е реалистично инвеститорите да определят предварително трансграничното или националното естество на евентуалните бъдещи финансови затруднения на длъжника. Предложението се простира отвъд въпросите в областта на съдебното сътрудничество и в него се установяват задължителни минимални стандарти. Поради тези причини не би било подходящо да се използва член 81 като правно основание.

Няколко държави членки предприеха индивидуални действия и наскоро приеха или започнаха подготвителна дейност по приемането на нови правила за подобряване на рамката за превантивно реструктуриране и предоставяне на втори шанс. Тези национални правила обаче се различават значително по своето съдържание и в резултат на това осигуряват неравномерни равнища на прозрачност и защита за инвеститорите. Инвеститорите могат да бъдат възпрепятствани от осъществяване на трансгранични инвестиции, защото разходите за това са много по-високи, отколкото би следвало да бъдат. Ако ЕС не предприеме действие, тази тенденция на различия се очаква да се последва и от други държави членки, провеждащи реформа на съществуващите рамки за реструктуриране и предоставяне на втори шанс или въвеждащи такива рамки за пръв път. Настоящото предложение също така цели да предотврати развитието на такива различия в законодателството и свързаните с тях пречки в бъдеще.

- **Субсидиарност**

Предвид значителните различия между националните рамки за реструктуриране и предоставяне на втори шанс в ЕС и липсата на тенденция към сближаване в по-скорошните законодателни промени на национално равнище, на практика няма никаква вероятност държавите членки поотделно да бъдат в състояние да гарантират цялостната съгласуваност на своето законодателство със законодателството на други държави членки в областта на несъстоятелността.

Що се отнася до предоставянето на втори шанс, за да се оцени въпросът за субсидиарността, трябва да се направи разграничение между физически лица, които са предприемачи, и такива, които са потребители. За разлика от предприемачите, които постоянно търсят източници на инвестиции (често и през границите), на този етап на потребителите като цяло се отпуска местно финансиране (заеми от местни банки)⁵³. Следователно проблемът със свръхзадлъжнялостта на потребителите следва първо да бъде разгледан на национално равнище. При все това съвсем наскоро в отговорите на Зелената книга за финансовите услуги на дребно⁵⁴ респонденти от сектора често посочиха националните закони относно несъстоятелността на потребителите като пречка за продажбите на финансови продукти на дребно в трансграничен план. Поради това държавите членки могат да обмислят прилагането на едни и същи принципи за опрощаване на задълженията по отношение на всички физически лица, включително потребители.

Добре функциониращият единен пазар на ЕС изисква съгласувана рамка за реструктуриране и предоставяне на втори шанс, посредством която да е възможно да се отчете трансграничното измерение на предприятията, тъй като взаимоотношенията между дружества, разположени в различни държави членки, стават все по-чести. Поради това действието на ЕС ще генерира добавена стойност чрез улесняване на трансграничните инвестиции в ЕС, като така ще се гарантира, че жизнеспособните предприятия с финансови затруднения ще могат да се възползват от по-широка гама от достъпни инструменти за избягване на несъстоятелност, независимо къде са разположени в рамките на единния пазар. Същевременно предприемачите ще могат да се възползват от възможността за разумни срокове за опрощаване на задълженията в своите държави членки. Това не може да бъде постигнато в практически план от

⁵³ Понастоящем трансграничното кредитиране за домакинства представлява приблизително 5 % от общото кредитиране за домакинства.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/retail-financial-services/docs/green-paper_en.pdf.

действията само на една държава членка. Освен това гарантирането, че трансграничните кредитори и инвеститори, участващи в такъв процес на реструктуриране, имат на свое разположение подходящи предпазни мерки, ще окаже положителни икономически ефекти. С предложените правила ще се създаде правна сигурност за кредиторите и инвеститорите, които желаят да предоставят кредити в други държави членки; необходимата информация ще бъде достъпна, така че те да могат да вземат мотивирани решения.

В заключение, в предложението се спазва принципът на субсидиарност, като се предлага предприемане на действие само когато и доколкото държавите членки не могат да постигнат целите самостоятелно.

- **Пропорционалност**

Предложението е изготвено така, че да отговаря на принципа на пропорционалност. Използваните във връзка с него средства ще бъдат пригодени за постигането на целта да се гарантира правилно функциониране на единния пазар. В бъдещия инструмент на ЕС следва да бъдат определени съвместни цели и общи правила, като същевременно се оставя свобода на преценка на държавите членки да определят как ще постигнат тези цели.

- **Избор на инструмент и степен на хармонизация**

Изглежда за постигането на целите на политиката относно реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс ще е необходим обвързващ инструмент под формата на директива, в която да се определи минимална хармонизирана рамка. Препоръката на Комисията от 2014 г. не успя да гарантира, че държавите членки отговарят по съгласуван и категоричен начин на посочените в нея проблеми. Освен това слабостите във функционирането на единния пазар на ЕС поради липсата на сближаване на рамките относно несъстоятелността бяха допълнително подчертани от Комисията в Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари и Стратегията за единния пазар. Една директива би позволила на държавите членки да запазят гъвкавост по отношение на това кои са най-подходящите средства за въвеждане в техния национален контекст на принципи като наличието на инструменти за ранно предупреждение или задълженията на директорите в случай на риск от несъстоятелност. Те също така биха могли да определят по-подробни целеви правила, необходими за постигането на целите на предложението, като например максималните периоди на спиране на изпълнителните действия или необходимото мнозинство за приемане на планове за реструктуриране.

Реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс се регулират стриктно на национално равнище и са свързани с други области, като например дружественото, трудовото, данъчното право и правото в областта на държавната помощ. Освен това реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс се третират по различен начин в държавите членки не само поради различните исторически и икономически развития, но и поради различните подходи за защита на социалните ценности, като например правата на работниците или правото на собственост. Поради това минималните стандарти представляват най-подходящото средство, за да се гарантира съгласувана рамка във всички държави членки, като същевременно на държавите членки се позволява да надхвърлят обхвата на разпоредбите на Директивата. Например държавите членки могат допълнително да насърчат ново и междинно финансиране в процедурите по реструктуриране, като му

отдадат приоритетен ред пред възникнали преди реструктурирането вземания в последващите процедури по ликвидация. Държавите членки също така могат да усъвършенстват рамките за предоставяне на втори шанс, като разширят тяхното приложно поле, така че да обхванат всички физически лица, включително потребители. Държавите членки също така могат да подобрят третирането на работниците на етапа по приемане на планове за реструктуриране, като въведат изискване работниците да бъдат поставени в собствен клас, отделно от другите кредитори.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство

Настоящото предложение надгражда Препоръката от 2014 г. за нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятията⁵⁵. В проведена от Комисията оценка бе заключено, че Препоръката е била приложена само отчасти в някои държави членки, включително в държави, към които бяха отправени препоръки в рамките на европейския семестър, свързани с несъстоятелността. Дори онези държави членки, които са изпълнили Препоръката, са го направили по избирателен начин, поради което продължават да съществуват значителни разлики⁵⁶. Следователно Препоръката сама по себе си не бе достатъчна за постигане на целите за сближаване и намаляване на неефективността на правилата, позволяващи ранно реструктуриране на дълга и предоставяне на втори шанс.

• Консултации със заинтересованите страни

Комисията проведе подробна консултация със заинтересованите страни. В рамките на обществена консултация онлайн между 23 март 2016 г. и 14 юни 2016 г. бяха получени над 260 коментара от 27 държави членки (по-специално от Германия, следвана от Обединеното кралство, Белгия и Литва). Бяха проведени специални срещи с правителствени експерти от държавите членки. Беше създадена неформална група, съставена от подбрани заинтересовани страни с конкретен интерес по въпросите, свързани с реструктуриране на дългове, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс, която заседава три пъти през 2016 г.⁵⁷ На последно място, на 11 юли 2016 г. в рамките на словашкото председателство беше организирана конференция относно сближаването на рамките относно несъстоятелността в Европейския съюз.

Повечето държави членки подкрепиха целите на Комисията за подобряване на рамките за ранно реструктуриране и предоставяне на втори шанс, но настояха, че хармонизирането

⁵⁵ С(2014) 1500 final, 12.3.2014 г.

⁵⁶ За повече подробности вж. оценката на изпълнението на Препоръката на Комисията за нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятията, 30 септември 2015 г.: http://ec.europa.eu/justice/civil/files/evaluation_recommendation_final.pdf.

⁵⁷ Основните участници бяха Конфедерацията на европейския бизнес (BusinessEurope), Асоциацията за финансови пазари в Европа (AFME), Европейската банкова федерация (EBF), Сдружението на сертифицираните експерт-счетоводители (ACCA), Европейската асоциация на занаятите и малките и средните предприятия (UEAPME), Европейският алианс за малкия бизнес (ESBA), Европейската асоциация на групи от независими търговци на дребно в Европа (Independent Retail Europe), Асоциацията на европейските търговски палати (EuroChambers), Европейската конфедерация на профсъюзите (ETUC), Европейската мрежа за финансово приобщаване (EFIN), Европейската федерация на счетоводителите (FEE), Европейската организация на професионалистите в областта на несъстоятелността (INSOL Europe), Фондацията за континентално право (FDC), Съветът на адвокатските колегии и правните общества в Европа, Европейският институт по право.

следва да се ограничи най-вече до нивото на принципите поради сложните връзки с други области от правото, например дружественото право. Що се отнася до заинтересованите страни, стопанските организации, асоциациите на специалисти, финансовите институции, организациите на потребителите, синдикалните организации и академичните кръгове като цяло подкрепиха минималните хармонизирани правила за подход на ранно реструктуриране и предоставяне на втори шанс и приветстваха идеята за ефикасна и (разходо)ефективна рамка на ЕС в областта на несъстоятелността за оздравяване на жизнеспособни предприятия. Те също така подчертаха, че следва да бъде предвиден балансиран подход, при който се защитават интересите на всички заинтересовани страни и се предотвратява моралният риск. Банковият сектор и някои други заинтересовани страни бяха на мнение, че ако бъдат разгледани правила на ЕС за опрощаване на дълговете на потребители, те следва да бъдат обхванати от отделен инструмент. Европейският парламент подкрепи хармонизирането на определени аспекти от реструктурирането и постави акцент върху предоставянето на втори шанс на всички физически лица.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Експертната група относно реструктурирането и правото в областта на несъстоятелността проведе шест заседания между януари и юли 2016 г. Беше извършено цялостно сравнително правно проучване на материалното право на всички държави членки в областта на несъстоятелността с цел да се определят всички области, в които разликите в националните законодателства могат да доведат до пречки за единния пазар⁵⁸. Беше извършено и икономическо проучване на въздействието на минималните стандарти в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс⁵⁹.

- **Оценка на въздействието**

Бяха проучени следните варианти на високо равнище:

Вариант 1: Запазване на статуквото (базов сценарий).

Вариант 2: Създаване на напълно хармонизирана процедура за превантивно реструктуриране и рамка за предоставяне на втори шанс.

Вариант 3: Въвеждане на алтернативен незадължителен режим на ЕС за реструктуриране и предоставяне на втори шанс.

Вариант 4: Създаване на хармонизирана минимална правна рамка в областта на реструктурирането и предоставянето на втори шанс за предприемачи.

Избраният вариант съгласно оценката на въздействието беше да се създаде хармонизирана минимална правна рамка за реструктуриране и предоставяне на втори шанс за предприемачи, с необвързваща разпоредба за предоставяне на втори шанс на потребители, както и повишаване на ефикасността на процедурите. Предпочитаният вариант води до следните ползи:

i) ефикасни възможности за ранно реструктуриране;

⁵⁸ Тръжна процедура № JUST/2014/JCOO/PR/CIVI/0075, проучването е достъпно на адрес: http://ec.europa.eu/justice/civil/files/insolvency/insolvency_study_2016_final_en.pdf.

⁵⁹ Тръжна процедура № JUST /2015/JCOO/FWCIVI0103, предстои.

- ii) подобряване на шансовете за преговори чрез осигуряване на предоставяне на свобода на действие на длъжника посредством спиране на изпълнителните действия (мораториум);
- iii) улесняване на длъжника да продължи да извършва стопанска дейност по време на реструктурирането;
- iv) недопускане на малцинство от кредитори и акционери, които не са съгласни с плана, да изложат на риск реструктурирането поради защита на собствените си интереси;
- v) увеличаване на шансовете за успех на плановете за реструктуриране;
- vi) намаляване на разходите и продължителността на процедурите за реструктуриране;
- vii) създаване на условия за опрощаване на задълженията на свръхзадлъжнели предприемачи в разумен срок (3 години);
- viii) повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс.

Предпочитаният вариант ще спомогне за намаляване на пречките за трансгранично инвестиране. Той ще доведе до оздравяване на повече жизнеспособни предприятия в сравнение с настоящото положение, тъй като малцинството от кредитори няма да бъде в състояние да дестабилизира процеса на преговори с надеждата да получи някакво търговско предимство, например като настоява за предсрочно погасяване на дължимите му вземания. Ефикасните превантивни процедури могат да допринесат за ограничаване на броя на необслужваните заеми в циклични спадове, като същевременно се гарантира висок процент на събиране на заеми, чиято стойност се е понижала. Предпочитаният вариант следва да доведе до увеличения на процентите на събиране на вземанията, което на свой ред ще доведе до по-ниски разходи за заемане на средства. Предпочитаният вариант ще намали разходите и ще увеличи възможностите за нов старт на физически лица (предприемачи). Разходите за предварителна оценка на инвестиционните рискове ще се понижат, а процентите на събиране на вземанията по производствата по несъстоятелност ще се подобрят. Колкото по-съгласувани са схемите за реструктуриране, толкова по-ниски са разходите за правни съвети, които се използват понастоящем, за да се избегне прилагането на множество национални рамки за реструктуриране и несъстоятелност. Предпочитаният вариант също така ще увеличи самостоятелната заетост, тъй като намаляването на сроковете за опрощаване на задълженията увеличава процента на самостоятелна заетост. Освен това той ще бъде благоприятен за потреблението и растежа.

Предпочитаният вариант ще доведе до разходи за някои държави членки за изменение на техните рамки за реструктуриране и предоставяне на втори шанс. Някои държави членки ще трябва да въведат превантивна процедура или да адаптират процедура, за която вече са отправили уведомление съгласно приложение А от Регламента относно несъстоятелността. Възможно е да са необходими някои промени на дружественото право, за да се изпълнят разпоредбите във връзка с позицията на акционерите при реструктурирането.

- **Пригодност и опрощаване на законодателството**

Предпочитаният вариант ще намали пречките за отпускане на трансграничен кредит на МСП: ефикасното реструктуриране ще позволи на кредитори МСП да получат обратно по-голяма част от вземанията, отколкото биха получили, ако длъжникът бъде обявен в несъстоятелност. Това е така, защото процентите на събиране на вземанията

на кредиторите като цяло са по-високи, когато рамката за несъстоятелност и реструктуриране позволява ранно и ефективно реструктуриране на жизнеспособни предприятия и бързо решение за нежизнеспособните. Когато се окажат в ситуацията на длъжници, МСП ще разполагат с достъп до инструменти за ранно предупреждение, които следва да доведат до повече искания за реструктуриране на ранен етап. По-специално МСП също така ще могат да се възползват от примерни планове за реструктуриране, разработени на национално равнище, което ще улесни длъжниците при изготвянето на планове за реструктуриране с подходящи оповестявания. Чрез насърчаване на по-гъвкава рамка за реструктуриране и по-добри условия за нов старт при неуспех могат да се понижат както процентът на фалит сред дружествата, така и отрицателните верижни ефекти от свързани случаи на обявяване в несъстоятелност по веригата на доставки. Облекчените условия за опрощаване на задълженията на предприемачите също така допринасят за по-висок процент на създаване на дружества.

Повишаването на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване, и по-специално цифровизацията на всички процедури по несъстоятелност ще спомогне да се намали продължителността на процедурите и да се повиши тяхната ефективност, което на свой ред ще доведе до по-ниски разходи за реструктуриране и по-високи проценти на събиране на вземанията на кредиторите.

- **Основни права**

Свободата на стопанска инициатива и правото на труд (членове 16 и 15 от Хартата на основните права): тези права са гарантирани. Длъжниците с финансови затруднения могат да продължат да осъществяват дейност по време на преговорите за реструктуриране и разполагат с пълен или поне частичен контрол върху имуществото и дейността си. Свърхзадълженелите предприемачи ще бъдат в състояние да започнат отново дейност, след като получат пълно опрощаване на задълженията.

Правото на собственост и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес (членове 17 и 47 от Хартата): въпреки че някои елементи от процедурата могат да засегнат тези права, те са необходими и пропорционални, за да се улесни бързото изпълнение на плановете за реструктуриране, чрез които длъжниците ще могат да възвърнат своята жизнеспособност. Във всеки случай са включени подходящи предпазни мерки, за да се гарантира, че законните интереси на страните са защитени срещу злоупотреби.

Правото на информиране и консултиране на работниците (член 27 от Хартата): предложените мерки ще повлияят положително на това право, тъй като предложението не засяга съществуващото законодателство на Съюза в тази сфера и освен това предвижда право на засегнатите работници да гласуват по плановете за реструктуриране.

Правото на колективни преговори и действия (член 28 от Хартата): предложението не засяга правото на работниците и служителите или на техните съответни организации, в съответствие с правото на Съюза и с националните законодателства и практики, да преговарят и да сключват колективни договори на съответните равнища, както и да предприемат колективни действия за защита на своите интереси, включително стачка, в случай на конфликт на интереси.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма да има отражение върху бюджета на ЕС. Разходите за прилагане и транспониране на Директивата ще бъдат покрити напълно от гласуваните разпределени бюджетни средства по линия на програма „Правосъдие“. Разходите за изготвяне на доклада относно прилагането 5 години след датата на влизане в сила на Директивата и на всеки 7 години след това ще бъдат покрити от разпределените бюджетни средства за инструментите в областта на политиката „Правосъдие и потребители“ за съответните години.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Комисията ще улесни прилагането на Директивата в държавите членки, като:

- осигури подкрепа при транспонирането;
- организира две работни срещи и междинен анализ на съществуващото положение във връзка с транспонирането;
- организира двустранни срещи, включително по искане на държавите членки;
- осигури на държавите членки модели за съобщаване на националните мерки за транспониране.

Държавите членки също така ще бъдат приканени да предприемат определени мерки за прилагане, например да посочат специална точка за контакт, да отправят уведомление за всички национални мерки за транспониране и да вземат мерки за повишаване на осведомеността.

За да се гарантира мониторинг и изпълнение на правилата, съгласно предложението държавите членки ще бъдат длъжни да събират данни въз основа на стандартна методология посредством показатели като брой подадени искания за всеки вид процедура (преструктуриране, несъстоятелност, предоставяне на втори шанс), продължителност, резултат от процедурите, административни разходи за процедурите, процент на събиране на вземанията и успех на тези процедури. Данните ще бъдат разбити по размер и вид на длъжниците, за да може да се извърши обективна оценка на ефективността на процедурите в държавите членки. Държавите членки са длъжни да предават ежегодно данни на Комисията.

Прилагането на Директивата ще бъде обект на първи преглед 5 години след влизането ѝ в сила и на всеки 7 години след това.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Директивата се състои от три отделни основни части: рамки за превантивно преструктуриране (дял II) и втори шанс за предприемачите (дял III), както и мерки за повишаване на ефикасността на процедурите за преструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс (дял IV). Дялове I, IV, V и VI са хоризонтални по своя обхват.

Дял I — Общи разпоредби: съдържа разпоредби относно приложното поле, както *rationae materiae*, така и *rationae personae*, няколко определения и разпоредба относно наличието на инструменти за ранно предупреждение за длъжници, независимо дали са

юридически лица или физически лица, които се занимават с търговия, бизнес или професионална дейност (предприемачи).

Макар че разпоредбите от дял III са ограничени до предприемачи, изрично се посочва, че държавите членки могат да разширят тези разпоредби до всички физически лица, за да се гарантира последователно третиране на личните дългове. В действителност в няколко държави членки не се прави разграничение между лични дългове, натрупани вследствие на стопанска дейност, и дълговете, натрупани извън осъществяването на такава дейност. Нищо в настоящата директива не предполага, че следва да се прави такава разграничение или че то е целесъобразно. В директивата се съдържа призив към държавите членки да прилагат едни и същи принципи за предоставяне на втори шанс на всички физически лица.

Дял II — Рамки за превантивно реструктуриране: тук се въвеждат основни елементи от общ характер за рамки за превантивно реструктуриране, така че на длъжниците с финансови затруднения, било то физически или юридически лица, да се осигури ефективен достъп до процедури, с които се улеснява договарянето на ранен етап, приемането от страна на кредиторите и евентуалното утвърждаване от съдебен или административен орган на планове за реструктуриране.

Член 4: рамките за превантивно реструктуриране могат да се състоят от една или повече процедури или мерки, при условие че длъжникът може да комбинира всички изброени в тях елементи, за да договори или приеме план за реструктуриране по ефективен начин.

Член 5: длъжникът следва да продължи да разполага със своите активи и да упражнява контрол върху имуществото и дейността си. Медиаторите или надзорниците (специалисти в областта на реструктурирането) могат да изпълняват определена роля, но те не следва да бъдат назначавани от съдебен или административен орган във всеки отделен случай.

Членове 6 и 7: позволяват провеждане на преговори и несъобразяване с кредиторите, които се противопоставят на реструктурирането, като длъжникът следва да разполага с възможност за спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение. Във връзка с опасенията, че кредиторите могат да бъдат засегнати по неблагоприятен начин от спирането, са приети разпоредби относно продължителността на спирането, условията за неговото подновяване и условията за възобновяване на производството. Дължимите вземания на работниците се изключват от спирането, доколкото държавите членки не предвиждат подходяща защита с други средства. Длъжникът също така няма да бъде задължен да започне други видове процедури по несъстоятелност, и по-специално процедури по ликвидация, и няма да бъде застрашен от стартирането на такива процедури за периода на спирането на производството, така че може да продължи да осъществява своята стопанска дейност. Освен това той следва да може да разчита на продължаване на изпълнението на договори с доставчици и други кредитори, при условие че изпълнява своите задължения по тези договори.

Член 8: предвижда се включването на минимална задължителна информация в плановете за реструктуриране. Държавите членки могат да изискват допълнителна задължителна информация, при условие че това не създава непропорционална тежест за длъжниците. Държавите членки следва да разработят примерни планове за

преструктуриране онлайн, както и практическа информация за това как тези примери могат да се използват от конкретни лица при предлагането на план.

Член 9: предвижда се приемането на планове за реструктуриране от засегнати кредитори или класове кредитори. Когато участват кредитори с различни интереси, те следва да бъдат третирани в отделни класове. Като минимално изискване обезпечените кредитори следва винаги да бъдат третирани отделно от необезпечените кредитори. Държавите членки също така могат да предвидят работниците да бъдат третирани в собствен клас отделно от останалите кредитори.

Член 10: изброяват се случаи, в които планът за реструктуриране трябва да бъде утвърден от съдебен или административен орган, за да стане задължителен, и се посочват условията за това утвърждаване.

Член 11: определят се условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да се гарантира, че дори неподкрепеният от всички класове кредитори план за реструктуриране все пак се утвърждава от съдебен или административен орган.

Член 12: определя се принципът, че акционерите и други притежатели на собствен капитал не следва да могат да възпрепятстват приемането на планове за реструктуриране на жизнеспособно предприятие, при условие че законните им интереси са защитени.

Член 13: предвиждат се правила за установяване на стойността и за това кога и как трябва да се определи тя, за да се гарантира справедлива закрила за страните, които не са съгласни с плана.

Член 14: посочват се ефектите от плановете за реструктуриране върху засегнатите и незасегнатите страни.

Член 15: определят се минимални правила за обжалване като предпазни мерки за защита на законосъобразните интереси на страните, като същевременно се гарантира, че тези предпазни мерки не забавят утвърждаването или изпълнението на плановете за реструктуриране.

Членове 16 и 17: предвижда се минимална защита за ново финансиране, необходимо за изпълнението на план за реструктуриране, за получено междинно финансиране, с което следва да се гарантира непрекъснатост на стопанската дейност по време на преговорите за реструктуриране, както и за други сделки, сключени в тясна връзка с плана за реструктуриране.

Член 18: този член съдържа задължение за държавите членки да налагат конкретни задължения на директорите в случай на риск от несъстоятелност, които да ги стимулират да се насочат към ранно реструктуриране, когато предприятието е жизнеспособно.

Дял III — Втори шанс за предприемачите: въвеждат се минимални разпоредби за опрощаване на задължения на свръхзадължнели предприемачи като основни условия за осигуряване на втори шанс на предприемачите. Държавите членки могат да надхвърлят тази минимална защита, като позволят още по-благоприятно третиране на предприемачите, например чрез правила за достъп до финанси за предприемачите, на които е даден шанс да започнат отново дейност.

Член 19: определя се принципът, че свръхзадължените предприемачи следва да разполагат с ефективен достъп до пълно опрощаване на задълженията без погасяване на минимална сума или процент от дълга.

Член 20: предприемачите следва да могат да се възползват от пълно опрощаване на задълженията след максимум 3 години, без да е необходимо да подават повторно искане до съдебен или административен орган. Отправната точка за тригодишния срок се различава в зависимост от това дали предприемачът извършва плащания към кредиторите съгласно план за погасяване или процедурата се състои само от осребряване на имущество. Ограниченията за кратък срок за опрощаване на задълженията са включени в член 22.

Член 21: предприемачи, на които е забранено да осъществяват дейност поради свръхзадължияност, следва също така да могат да се възползват от кратка продължителност на забраните, така че да им се осигури ефективен втори шанс. Следва да се прилагат ограниченията, посочени в член 22.

Член 22: на държавите членки се предоставя значителна свобода на преценка при определянето на ограниченията по отношение на разпоредбите за достъп до опрощаване на задълженията и сроковете за опрощаването им, при условие че тези ограничения са ясно описани и са необходими за защита на общ интерес.

Член 23: тъй като личните дългове от професионално и непрофесионално естество често са взаимосвързани, държавите членки следва да се опитат да консолидират по целесъобразност отделните процедури, за да се постигне ефективен достъп до втори шанс за предприемачи.

Дял IV — Мерки за повишаване на ефикасността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване: прилага се не само към процедурите за превантивно реструктуриране и опрощаване, но и към процедурите по несъстоятелност.

Член 24: държавите членки са длъжни да гарантират, че членовете на съдебните и други компетентни органи разполагат с необходимата подготовка и специализация по въпроси от областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс.

Член 25: държавите членки са длъжни да насърчат първоначалното и последващото обучение, както и въвеждането на кодекси за поведение за специалисти, които работят по въпроси от областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс.

Член 26: този член съдържа минимални стандарти за назначаване, надзор и възнаграждение на специалисти в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс.

Член 27: предвижда се използването на електронни средства за комуникация в контекста на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс.

Дял V — Мониторинг на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс: този дял съдържа минимални правила за събирането на данни от държавите членки и за съобщаването на тези данни на Комисията посредством стандартизиран образец за съобщаване на данни.

Дял IV — Заключителни разпоредби: правила относно връзката на Директивата с други инструменти на Съюза, относно извършването на преглед на прилагането на Директивата, приемането на стандартни формуляри, влизането в сила и прилагането.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно рамки за превантивно реструктуриране, предоставяне на втори шанс и мерки за повишаване на ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива 2012/30/ЕС

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 53 и 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁶⁰,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁶¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Целта на настоящата директива е да бъдат премахнати пречките за упражняването на основни свободи като свободното движение на капитали и свободата на установяване, които произтичат от разлики между националното законодателство и процедурите за превантивно реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс. Настоящата директива цели премахването на такива пречки, като гарантира, че жизнеспособните предприятия с финансови затруднения разполагат с достъп до ефективни национални рамки за превантивно реструктуриране, които им позволяват да продължат да осъществяват дейност; че почтените свръхзадължени предприемачи получават втори шанс след пълно опрощаване на задълженията след разумен срок; и че ефективността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията се подобрява, по-специално чрез намаляване на тяхната продължителност.
- (2) Реструктурирането следва да даде възможност на предприятията с финансови затруднения да продължат изцяло или отчасти да осъществяват дейност чрез промяна на състава, условията или структурата на активи и пасиви или на тяхната капиталова структура, включително чрез продажба на активи или части от предприятието. Рамките за превантивно реструктуриране следва преди всичко да позволят на предприятията да се реструктурират на ранен етап и да

⁶⁰ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁶¹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

избягнат несъстоятелност. Тези рамки следва да увеличат до максимум цялостната стойност за кредиторите, собствениците и икономиката като цяло и следва да предотвратят ненужните загуби на работни места, знания и умения. Те също така следва да предотвратяват натрупването на необслужвани заеми. Следва да се защитят правата на всички засегнати страни в процеса на реструктуриране. Същевременно нежизнеспособните предприятия без перспективи за оцеляване следва да бъдат ликвидирани във възможно най-кратък срок.

- (3) Налице са разлики между държавите членки по отношение на обхвата на достъпните процедури за кредитори с финансови затруднения, посредством които да реструктурират своя бизнес. Някои държави членки разполагат с ограничен набор от процедури, което означава, че предприятията могат да се реструктурират едва на един относително късен етап, в контекста на процедури по несъстоятелност. В други държави членки реструктурирането е възможно на по-ранен етап, но достъпните процедури могат да бъдат по-ефективни или са твърде формални, което по-специално ограничава прибягването до извънсъдебни процеси. По подобен начин съществуват разлики между държавите членки в националните разпоредби, даващи втори шанс за предприемачите, по-специално чрез опрощаване на задълженията, натрупани при упражняване на дейността им, по отношение на срока и условията за опрощаване на задълженията.
- (4) В редица държави членки на банкрутиралите, но почтени предприемачи им отнема над три години да получат опрощаване на своите задължения и да започнат отново дейност. В резултат на неефективните рамки за предоставяне на втори шанс предприемачите са принудени да се преместят в други юрисдикции, за да могат да започнат отново дейност след разумен срок, което води до значителни допълнителни разходи както за кредиторите, така и за самите длъжници. Забраните за осъществяване на дейност за дълъг период, които често придружават процедурите, водещи до опрощаване на задълженията, създават пречки за свободата за започване и осъществяване на предприемаческа дейност под формата на самостоятелна заетост.
- (5) Твърде продължителните процедури за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване в няколко държави членки представляват важен фактор, който води до ниски проценти на събиране на вземанията и възпира инвеститорите от осъществяване на стопанска дейност в юрисдикции, в които има риск процедурите да отнемат твърде много време.
- (6) Всички тези разходи водят до допълнителни разходи за инвеститори при оценката на рисковете длъжниците да се сблъскат с финансови затруднения в една или повече държави членки и до разходи за реструктуриране на дружества с клонове, кредитори или активи в други държави членки, какъвто най-често е случаят при реструктуриране на международни групи от предприятия. Редица инвеститори изтъкват несигурността във връзка с правилата относно несъстоятелността или риска от продължителни или сложни процедури по несъстоятелност в друга държава като основната причина да не инвестират или да не встъпят в делови отношения с партньор извън своята държава.
- (7) Тези разлики водят до различни условия за достъп до кредитиране и до различни проценти на събиране на вземанията в отделните държави членки. Поради това за добре функциониращия единен пазар като цяло и по-специално за

изграждането на работещ съюз на капиталовите пазари е изключително важно да се постигне по-висока степен на хармонизиране в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс.

- (8) Ще бъдат премахнати и допълнителните разходи за оценка на риска и трансгранично принудително изпълнение за кредитори на свръхзадължители предприемачи, които се преместват в друга държава членка, за да получат втори шанс след много по-кратък период от време. Ще бъдат намалени и допълнителните разходи за предприемачи, произтичащи от необходимостта да се преместят в друга държава членка, за да получат втори шанс. Освен това пречките в резултат на забраните за осъществяване на дейност за дълъг период поради свръхзадължияност на предприемача водят до потискане на предприемачеството.
- (9) Пречките за упражняването на основни свободи не се ограничават само до трансгранични ситуации. Наличието на все по-взаимосвързан единен пазар — на който стоките, услугите, капиталите и работниците се придвижват свободно — с все по-засилващо се цифрово измерение означава, че много малко дружества са ограничени само до една държава, ако се отчетат всички съответни елементи, като например тяхната клиентска база, веригата на доставки, обхватът на дейностите им, инвеститорите и капиталовата база. Дори случаите на несъстоятелност, ограничени в рамките на една държава, могат да окажат въздействие върху функционирането на единния пазар чрез т. нар. ефект на доминото, при който обявяването на едно предприятие в несъстоятелност може да доведе до други случаи на несъстоятелност по веригата на доставки.
- (10) Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета⁶² е насочен към въпроси, свързани с компетентността, признаването и изпълнението, приложимото право и координацията на трансгранични производства по несъстоятелност, както и взаимното свързване на регистрите по несъстоятелност. Неговото приложно поле обхваща превантивните процедури, които насърчават спасяването на икономически жизнеспособни длъжници, както и процедури, които дават втори шанс на предприемачите. При все това Регламент (ЕС) 2015/848 няма за предмет преодоляването на несъответствията между тези процедури в националните законодателства. Освен това инструмент, ограничен само до случаи на трансгранична несъстоятелност, не би могъл да премахне всички пречки за свободното движение, нито пък е реалистично инвеститорите да определят предварително трансграничното или националното естество на евентуалните бъдещи финансови затруднения на длъжника. Поради това е необходимо да се отиде отвъд въпросите в областта на съдебното сътрудничество и да се установят минимални материалноправни стандарти.
- (11) Разходите за реструктуриране трябва да се намалят както за длъжниците, така и за кредиторите. Поради това следва да се намалят разликите, които възпрепятстват ранното реструктуриране на жизнеспособни предприятия с финансови затруднения и възможността за втори шанс за почтени предприемачи. Това би следвало да осигури повишена прозрачност, правна сигурност и предвидимост в Съюза. Освен това така би следвало да се увеличи до максимум събирането на вземания за всички видове кредитори и инвеститори

⁶² Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 19).

и да се насърчат трансграничните инвестиции. По-голямата съгласуваност също така би следвало да улесни реструктурирането на групи от дружества, независимо от това къде в Съюза се намират членовете на групата.

- (12) Премахването на пречките за ефективното реструктуриране на жизнеспособни предприятия с финансови затруднения допринася за свеждане до минимум на загубите на работни места, загубите за кредиторите във веригата на доставки, запазване на ноу-хау и умения и съответно е от полза за икономиката в по-широк план. С улесняването на втория шанс за предприемачите се избягва изключването им от пазара на труда и се създават условия да започнат отново предприемаческа дейност, като извлекат поуки от предишния опит. На последно място, намаляването на продължителността на процедурите за реструктуриране ще доведе до по-високи проценти на събиране на вземанията за кредитори, тъй като по-дългите срокове обикновено водят единствено до допълнителна загуба на стойност за предприятието. Нещо повече, ефикасните рамки относно несъстоятелността биха позволили по-добра оценка на рисковете, свързани с решения за отпускане и вземане на заеми, и биха улеснили адаптирането на свръхзадължени предприятия, като сведат до минимум икономическите и социалните разходи, свързани с процеса на намаляване на задължениостта им.
- (13) По-специално малките и средните предприятия следва да извлекат полза от един по-съгласуван подход на равнището на Съюза, тъй като те не разполагат с необходимите ресурси, за да се справят с големи разходи за реструктуриране и за да се възползват от по-ефикасните процедури за реструктуриране в някои държави членки. Малките и средните предприятия, особено когато се сблъскват с финансови затруднения, често не разполагат с необходимите ресурси, за да получат професионален съвет, поради което следва да бъдат въведени инструменти за ранно предупреждение, които да известяват длъжниците, че е необходимо спешно да предприемат действия. С оглед да се помогне на такива предприятия да се реструктурират при ниски разходи следва да се разработят примерни планове за реструктуриране в национален мащаб, които да бъдат достъпни онлайн. Длъжниците следва да бъдат в състояние да ги използват и приспособяват към своите нужди и към специфичните особености на своя бизнес.
- (14) Целесъобразно е от приложното поле на настоящата директива да бъдат изключени длъжници, които представляват застрахователни и презастрахователни предприятия, както са определени в член 13, точки 1 и 4 от Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁶³, кредитни институции, както са определени в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁶⁴, инвестиционни посредници и предприятия за колективно инвестиране, както са определени в член 4, параграф 1, точки 2 и 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013, централни контрагенти, както са определени в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС)

⁶³ Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1).

⁶⁴ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

№ 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁶⁵, централни депозитари на ценни книжа, както са определени в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁶⁶, и други финансови институции и субекти, посочени в член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁶⁷. Те подлежат на специални разпоредби и националните надзорни органи разполагат с широки правомощия за намеса.

- (15) Свърхзадължнялостта на потребителите е въпрос, който поражда сериозни икономически и социални тревоги, и е тясно свързан с намаляването на прекомерната задължнялост. Освен това често е невъзможно да се направи разграничение между потребителските и стопанските дългове на предприемачите. Схемите за предоставяне на втори шанс за предприемачите няма да бъдат ефективни, ако предприемачите трябва да преминават през отделните процедури с различни условия на достъп и срокове за опрощаване на задълженията, за да бъдат опростени свързаните и несвързаните с бизнеса им лични дългове. Поради тези причини, макар настоящата директива да не включва обвързващи правила относно свърхзадължнялостта на потребителите, държавите членки следва да бъдат в състояние да прилагат разпоредбите за опрощаване на задължения и към потребителите.
- (16) Колкото по-рано длъжникът е в състояние да узнае за своите финансови затруднения и да предприеме подходящи действия, толкова по-голяма е вероятността да се избегне заплахата от несъстоятелност или, в случай че жизнеспособността на предприятието е трайно увредена, толкова по-добре организиран и ефикасен е процесът по ликвидация. Поради това следва да бъде осигурена ясна информация относно достъпните процедури за превантивно реструктуриране, както и инструменти за ранно предупреждение, така че длъжниците, които започват да изпитват финансови проблеми, да бъдат стимулирани да предприемат действия на ранен етап. Евентуалните механизми за ранно предупреждение следва да включват счетоводни и мониторингови задължения за длъжника или неговия управителен орган, както и задължения за отчитане съгласно кредитни споразумения. В допълнение към това трети страни с подходяща информация, като например счетоводители и данъчни и социалноосигурителни органи, биха могли да бъдат стимулирани или задължени съгласно националното законодателство да съобщават за отрицателни развития.
- (17) За длъжниците следва да е налице рамка за реструктуриране, която да им даде възможност да преодолеят своите финансови затруднения на ранен етап, когато изглежда вероятно да бъде избегната несъстоятелност и да се гарантира

⁶⁵ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета на 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

⁶⁶ Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 1).

⁶⁷ Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190).

продължаване на стопанската им дейност. Рамката за реструктуриране следва да е достъпна преди длъжникът да изпадне в несъстоятелност съгласно националното законодателство, т.е. преди длъжникът да отговаря на условията за пристъпване към процедура по колективна несъстоятелност, което обикновено предполага пълно освобождаване от активи от страна на длъжника и назначаване на ликвидатор. Поради това тестът за жизнеспособност не следва да бъде предпоставка за пристъпване към преговори и за осигуряване на спиране на изпълнителни действия. Вместо това оценката на жизнеспособността на дадено предприятие следва най-често да се извършва от засегнати кредитори, които като мнозинство постигат съгласие за някакви промени по своите вземания. С цел обаче да се избегнат злоупотребите с процедурите финансовите затруднения на длъжника следва да отразяват вероятността от несъстоятелност и планът за реструктуриране следва да може да предотврати несъстоятелността на длъжника и да осигури жизнеспособността на неговото предприятие.

- (18) С цел да се насърчи ефикасността и да се намалят забавянията и разходите националните рамки за превантивно реструктуриране следва да включват гъвкави процедури, с които се ограничава участието на съдебни или административни органи само до случаите, в които това е необходимо и пропорционално с оглед на защитата на интересите на кредиторите и на други заинтересовани страни, които е вероятно да бъдат засегнати. За да се избегнат ненужните разходи и да бъде отразен ранният характер на процедурата, длъжниците следва по принцип да продължат да разполагат с контрол върху своето имущество и ежедневното управление на стопанската дейност. Назначаването на специалист по реструктуриране, било то медиатор, който подкрепя преговорите по план за реструктуриране, или синдик, който осъществява надзор на действията на длъжника, не следва винаги да бъде задължително, а да се решава поотделно във всеки случай в зависимост от обстоятелствата по случая или конкретните нужди на длъжника. Освен това не следва да е необходимо съдебно разпореждане за откриването на процеса по реструктуриране, който може да бъде неформален, при условие че не се засягат правата на трети страни. Независимо от това следва да се гарантира определена степен на упражняване на надзор, когато това е необходимо, за да се защитят законните интереси на един или повече кредитори или на друга заинтересована страна. Такъв може да бъде случаят по-специално, когато съдебен или административен орган постановява общо спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение или когато изглежда необходимо да се наложи план за реструктуриране на несъгласни с плана класове кредитори.
- (19) Длъжникът следва да бъде в състояние да поиска от съдебния или административен орган временно спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение, което следва да означава и временно освобождаване от задължението за подаване на искане за откриване на процедура по несъстоятелност, когато това действие може да засегне по неблагоприятен начин преговорите и да възпрепятства перспективите за реструктуриране на стопанската дейност на длъжника. Спирането на производство за принудително изпълнение може да бъде общо, т.е. да обхваща всички кредитори, или да бъде насочено към отделни кредитори. С цел да се осигури справедлив баланс между правата на длъжника и на кредиторите, спирането следва да се постановява за срок от не повече от четири месеца. Сложните случаи на реструктуриране обаче могат да изискват повече време.

Държавите членки могат да решат, че в тези случаи съдебният или административният орган може да удължи срока, при условие че има доказателства, че преговорите по плана за реструктуриране напредват, и ако това не засяга несправедливо кредиторите. Ако бъде разрешено допълнително удължаване, съдебният или административният орган следва да се увери, че има голяма вероятност за приемането на план за реструктуриране. Държавите членки следва да гарантират, че всяко искане за удължаване на първоначалния период на спирането е отправено в рамките на разумен срок, така че съдебният или административният орган да може да вземе решение навреме. Когато съдебен или административен орган не вземе решение да удължи спиране на производство за принудително изпълнение до края на срока за спиране на производството, спирането следва да престане да поражда действие в деня, в който изтече срокът за спиране на производството. В интерес на правната сигурност общият срок за спиране на производствата следва да бъде ограничен до дванадесет месеца.

- (20) За да се гарантира, че не се причинява вреда на кредиторите, спиране следва да не се постановява или, ако бъде постановено, следва да не се удължава или да се преустанови, когато то засяга несправедливо кредиторите. Когато установява дали кредиторите са ощетени несправедливо, съдебният или административният орган може да вземе под внимание дали при спирането би се запазила общата стойност на имуществото, дали длъжникът действа недобросъвестно или с намерение да причини вреда или действа в по-общ план срещу основателните очаквания на кредиторите на несъстоятелността. Спирането на производството засяга несправедливо отделен кредитор или клас кредитори, ако например вземанията на този кредитор или клас кредитори се влошават значително в резултат на спирането, отколкото ако спирането не беше разрешено, или ако кредиторът е поставен в по-неизгодно положение в сравнение с други кредитори в подобна ситуация.
- (21) Кредиторите, по отношение на които се прилага спирането на производството, също така нямат право да преустановят изпълнението на своите задължения, да прекратят, ускорят или по друг начин да изменят подлежащи на изпълнение договори, докато производствата са спрени, при условие че длъжникът продължи да спазва своите съществуващи задължения по такива договори. Предсрочното прекратяване би застрашило възможностите на предприятието да продължи да осъществява дейност по време на преговорите за реструктуриране, особено когато става въпрос за договори за основни доставки като природен газ, електроенергия, вода, телекомуникационни услуги и платежни услуги с карта. При все това, за да се защитят законосъобразните интереси на кредиторите и за да се гарантира възможно най-малко възпрепятстване на дейността на кредиторите във веригата на доставки, спирането следва да се прилага само по отношение на вземания, възникнали преди разрешаването му. С оглед да се постигне успешно реструктуриране в хода на обичайната стопанска дейност длъжникът следва да изплати вземания, които дължи на незасегнати от спирането кредитори, както и вземания на засегнати от спирането кредитори, които са възникнали след разрешаване на спирането.
- (22) Когато длъжникът започне производство по несъстоятелност, е възможно някои доставчици да разполагат с договорни права, които им позволяват да прекратят договора за доставки единствено въз основа на несъстоятелността (известни като

клаузи *ipso facto*). Същото може да важи, когато длъжникът подаде искане за мерки за превантивно реструктуриране. Ако доставчиците се позоват на тези клаузи, докато длъжникът просто провежда преговори по план за реструктуриране или отправя искане за спиране на производство за принудително изпълнение, или във връзка с каквото и да е събитие, свързано със спирането на такова производство, предсрочното прекратяване може да окаже отрицателно въздействие на стопанската дейност на длъжника и успешното оздравяване на предприятието. Поради това, когато съдебен или административен орган разреши спиране на производството, кредиторите, по отношение на които се прилага спирането, следва да не могат да се позоват на клаузи *ipso facto*, в които се посочват преговори по план за реструктуриране, спиране на производството или сходно събитие, свързано със спирането на производството.

- (23) Кредиторите следва да имат право да обжалват спирането на производството, след като то бъде разрешено от съдебен или административен орган. Кредиторите следва да бъдат в състояние да поискат възобновяване на производството, когато отпадне необходимостта от спиране на производството, за да се улесни приемането на план за реструктуриране, например когато стане ясно, че планът за реструктуриране няма да бъде подкрепен от изискваното по закон мнозинство от кредитори.
- (24) Всички засегнати от плана за реструктуриране кредитори и, когато това се позволява съгласно националното законодателство, притежатели на собствен капитал следва да имат право да гласуват по приемането на план за реструктуриране. Страните, които не са засегнати от плана за реструктуриране, не следва да разполагат с право на глас във връзка с плана и тяхната подкрепа не следва да се изисква за приемането на план. Гласуването може да бъде осъществено под формата на официален процес на гласуване или като консултации и постигане на съгласие с необходимото мнозинство от засегнатите страни. При все това, когато гласуването се осъществява под формата на консултации и постигане на съгласие, засегнатите страни, чието съгласие не е било необходимо, следва въпреки това да получат възможност да се присъединят към плана за реструктуриране.
- (25) С оглед да се гарантира, че сходни по своята същност права се третираат справедливо и че плановете за реструктуриране могат да се приемат, без да се засягат несправедливо правата на засегнатите страни, засегнатите страни следва да бъдат третирани в отделни класове, които отразяват критериите за формиране на класове съгласно националното законодателство. Като минимум обезпечените и необезпечените кредитори следва винаги да бъдат третирани в отделни класове. Възможно е в националното законодателство да се предвижда обезпечените вземания да се разделят на обезпечени и необезпечени вземания въз основа на оценка на обезпеченията. Освен това в националното законодателство може да се определят конкретни правила за формиране на класове, при които недиверсифицирани или особено уязвими поради друга причина кредитори, например работници или малки доставчици, се ползват от такова формиране на класове. Във всеки случай националното законодателство следва да гарантира, че се третират по подходящ начин въпроси от особено значение за целите на формирането на класове, като например вземания от свързани страни, и следва да включва правила относно условни и обжалвани вземания. Съдебният или административният орган следва да проучи

формирането на класовете, когато му бъде представен за утвърждаване план за реструктуриране, но държавите членки биха могли да въведат правила, съгласно които тези органи могат да проучват формирането на класовете и на по-ранен етап, ако предлагащото плана лице иска да получи предварително валидиране или насоки.

- (26) В националното законодателство следва да бъдат определени необходимите мнозинства, за да се гарантира, че малцинство от засегнати страни във всеки клас не може да възпрепятства приемането на план за реструктуриране, който не засяга несправедливо техните права и интереси. Без правило по отношение на мнозинството, което да обвързва обезпечените кредитори, които не са съгласни с плана, в много случаи няма да е възможно ранно реструктуриране, например когато е необходимо финансово реструктуриране, но предприятието иначе е жизнеспособно. С оглед да се гарантира, че страните имат право на глас по приемането на планове за реструктуриране, което е пропорционално на техния дял от предприятието, необходимото мнозинство следва да се базира на размера на вземанията на кредиторите или интересите на притежателите на собствен капитал в даден клас.
- (27) Тестът за „най-добрите интереси на кредиторите“ позволява да се гарантира, че несъгласните с плана кредитори не изпадат в по-неблагоприятно положение в резултат на плана за реструктуриране, отколкото ако се пристъпи към ликвидация, независимо дали това означава частична ликвидация или продажба на предприятието като действащо предприятие. Този тест следва да се прилага във всеки случай, когато планът трябва да бъде утвърден, за да стане задължителен за несъгласните с него кредитори или, в зависимост от случая, с несъгласните с него класове кредитори.
- (28) Макар че планът за реструктуриране следва винаги да се счита за приет, когато необходимото мнозинство във всеки засегнат клас го подкрепя, ако планът за реструктуриране не е подкрепен от необходимото мнозинство във всеки засегнат клас, той все пак може да бъде утвърден от съдебен или административен орган, при условие че бъде подкрепен от поне един засегнат клас кредитори и ако предложеният план не засяга несправедливо несъгласните с него класове (механизъм за принудително налагане между класове кредитори). По-специално планът следва да спазва правилото за абсолютен приоритет, с което се гарантира, че вземанията на клас кредитори, които не са съгласни с плана, се изплащат изцяло преди друг клас с по-нисък приоритет да може да получи дял от средствата или да запази даден интерес съгласно плана за реструктуриране. Правилото за абсолютен приоритет служи като основа за разпределяне на стойността между кредиторите в рамките на реструктурирането. Като следствие от правилото за абсолютен приоритет нито един клас кредитори не може съгласно плана за реструктуриране да получи или задържи икономически стойности или ползи, които надхвърлят пълния размер на вземанията или интересите на този клас. Правилото за абсолютен приоритет позволява да се определят дяловете от стойността спрямо капиталовата структура на подлежащото на реструктуриране предприятие, които страните следва да получат съгласно плана за реструктуриране въз основа на стойността на предприятието като действащо предприятие.
- (29) Макар че законосъобразните интереси на акционерите и на други притежатели на собствен капитал следва да бъдат защитени, държавите членки следва да гарантират, че акционерите не могат неоснователно да блокират приемането на

планове за реструктуриране, с които длъжникът би възвърнал своята жизнеспособност. Например приемането на план за реструктуриране не следва да зависи от съгласието на притежатели на собствен капитал с висока отрицателна вътрешна стойност, т.е. притежатели на собствен капитал, които при определянето на стойността на предприятието не биха получили никакви плащания или друго възнаграждение, ако се прилага обичайното класиране по приоритет при ликвидация. Държавите членки могат да използват различни начини за постигане на тази цел, например като не позволят на притежателите на собствен капитал да гласуват по плана за реструктуриране. При все това, когато притежателите на собствен капитал имат право да гласуват по план за реструктуриране, съдебен или административен орган следва да бъде в състояние да утвърди плана независимо от несъгласието на един или повече класове притежатели на собствен капитал, които не са съгласни с него, чрез механизъм за принудително налагане между класове кредитори. Възможно е да бъдат необходими повече класове притежатели на собствен капитал, когато съществуват различни класове акционери с различни права. Притежателите на собствен капитал в малки и средни предприятия, които не са просто инвеститори, а собственици на предприятието и допринасят за неговата дейност по други начини, например с експертни знания в областта на управлението, може да не разполагат със стимул за реструктуриране при такива условия. Поради тази причина механизмът за принудително налагане между класове кредитори следва да остане незадължителен за предлагащото плана лице.

- (30) Утвърждаването на план за реструктуриране от съдебен или административен орган е необходимо, за да се гарантира, че намаляването на правата на кредиторите или интересите на притежателите на собствен капитал е пропорционално на ползите от реструктурирането и че те разполагат с достъп до ефективни средства за правна защита. Поради това съдебният или административният орган следва да отхвърли план, когато бъде установено, че предлаганото реструктуриране намалява правата на несъгласните с плана кредитори или притежатели на собствен капитал под размера на това, което те разумно биха могли да очакват да получат в случай на ликвидация на стопанската дейност на длъжника, било то като частична ликвидация или продажба на предприятието като действащо предприятие, в зависимост от конкретните обстоятелства за всеки длъжник. При все това когато планът бъде утвърден чрез механизъм за принудително налагане между класове кредитори, правилото за абсолютен приоритет следва да се прилага чрез позоваване на оценката за определяне на стойността на предприятието, при която, за разлика от ликвидационната оценка на действащо предприятие, се проучва стойността на стопанската дейност на длъжника в по-дългосрочен план. По правило определянето на стойността на предприятието води до по-висока стойност в сравнение с ликвидационната оценка на действащо предприятие, защото се отчита фактът, че предприятието продължава да осъществява дейност и да изпълнява договори с минимално възпрепятстване на процесите, ползва се с доверието на финансовите кредитори, акционерите и клиентите, продължава да генерира приходи и ограничава въздействието върху работниците.
- (31) Успехът на плана за реструктуриране често може да зависи от това дали са налице финансови ресурси, за да се подкрепи първо осъществяването на стопанска дейност по време на преговорите по реструктурирането и след това изпълнението на плана за реструктуриране след неговото утвърждаване. Поради това новото или междинното финансиране следва да бъдат изключени от

обхвата на отменителните искиове, насочени към обявяването на такова финансиране за нищожно, унищожимо или неприложимо като действие, увреждащо кредиторите на несъстоятелността в контекста на последващи процедури по несъстоятелност. Националното законодателство в областта на несъстоятелността, в което се предвиждат отменителни искиове, ако и когато длъжникът в крайна сметка бъде обявен в несъстоятелност, или се посочва, че на новите заемодатели могат да бъдат наложени граждански, административни или наказателни санкции за отпускане на кредит на длъжници с финансови затруднения, излага на риск достъпността на необходимото финансиране за успешно договаряне и изпълнение на план за реструктуриране. За разлика от новото финансиране, което следва да бъде утвърдено от съдебен или административен орган като част от план за реструктуриране, когато се отпуска междинно финансиране, страните не знаят дали планът в крайна сметка ще бъде утвърден или не. Ограничаването на защитата на междинното финансиране до случаи, в които планът бива приет от кредиторите и утвърден от съдебен или административен орган, би обезкуражило отпускането на междинно финансиране. С оглед да се избегнат потенциални злоупотреби следва да се защити само финансирането, което е необходимо незабавно в разумни граници за продължаване на дейността или за оцеляване на стопанската дейност на длъжника, или за запазване или увеличаване на стойността на тази стопанска дейност в очакване на утвърждаването на плана. Защитата от отменителни искиове и защитата от лична отговорност са минимални гаранции, които се предоставят във връзка с междинно и ново финансиране. При все това насърчаването на нови заемодатели да поемат повишен риск, като инвестират в жизнеспособен длъжник с финансови затруднения, може да изисква допълнителни стимули, като например отдаване на приоритет на такова финансиране при последващи процедури по несъстоятелност. най-малкото в сравнение с необезпечени вземания.

- (32) Заинтересованите страни следва да разполагат с възможност да обжалват решение за утвърждаване на план за реструктуриране. При все това с оглед да се гарантира ефективността на плана, да се намали несигурността и да се избегнат неоснователни забавяния, обжалването следва да не оказва суспензивно действие по отношение на изпълнението на плана за реструктуриране. Когато бъде установено, че съгласно плана е навредено неоснователно на малцинство от кредитори, като алтернатива на отмяната на плана държавите членки следва да обмислят варианта за изплащането на парично обезщетение на съответните несъгласни с плана кредитори, платимо от длъжника или от кредиторите, гласували в подкрепа на плана.
- (33) С оглед да се насърчи култура на ранно прибягване към превантивно реструктуриране е желателно сделките, които са извършени добросъвестно и са свързани с приемането или изпълнението на план за реструктуриране, също да бъдат защитени от отменителни искиове при последващи процедури по несъстоятелност. Сделките, при отчитане на и тясно свързани с преговорите по план за реструктуриране, биха могли да включват например продажба на дъщерно дружество с цел получаване на парични средства в брой, от които предприятието с финансови затруднения се нуждае, за да продължи да осъществява дейност по време на преговорите за реструктуриране. Сделки в подкрепа на или тясно свързани с условията на плана за реструктуриране биха могли да бъдат осъществени, когато длъжникът залага акциите в дъщерно дружество, за да обезпечи нов заем, включен в плана, или когато извършва

предвидено в плана преобразуване на дълг срещу капитал. Тази защита следва да повиши сигурността по отношение на сделките с предприятия, за които е известно, че се намират във финансови затруднения, и да разсее опасенията на кредиторите и инвеститорите, че всички такива сделки биха могли да бъдат обявени за нищожни при неуспешно реструктуриране.

- (34) Работниците следва да бъдат обхванати от пълна защита съгласно трудовото право за целия период на процедурите за превантивно реструктуриране. Поспециално настоящата директива не засяга правата на работниците, гарантирани с Директива 98/59/ЕО на Съвета⁶⁸, Директива 2001/23/ЕО на Съвета⁶⁹, Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁷⁰, Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁷¹ и Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁷². Задълженията за информиране и консултиране на работниците съгласно националното законодателство, с което се прилагат горепосочените директиви, остават непроменени. Това включва задължения за информиране и консултиране на представителите на работниците относно решението да се прибегне към рамка за превантивно реструктуриране в съответствие с Директива 2002/14/ЕО. Предвид необходимостта да се гарантира подходящо ниво на защита на работниците, държавите членки по принцип следва да изключат дължимите вземания на работниците, както са определени в Директива 2008/94/ЕО, от спиране на производство за принудително изпълнение, независимо дали тези вземания са възникнали преди или след разрешаване на спирането. Такова спиране на производството следва да е допустимо само за сумите и за периода, за който изплащането на такива вземания се гарантира ефективно с други средства съгласно националното законодателство. Когато държавите членки разширят обхвата на гаранцията за изплащане на дължимите вземания на работниците, установена с Директива 2008/94/ЕО, така че да се обхванат и процедурите за превантивно реструктуриране, установени в настоящата директива, изключването на вземанията на работниците от спирането на производство за принудително изпълнение вече не е обосновано до степента, покрита от посочената гаранция. Когато съгласно националното законодателство са въведени ограничения на

⁶⁸ Директива 98/59/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. за сближаване на законодателствата на държавите членки в областта на колективните уволнения (ОВ L 225, 12.8.1998 г., стр. 16).

⁶⁹ Директива 2001/23/ЕО на Съвета от 12 март 2001 г. относно сближаването на законодателствата на държавите членки във връзка с гарантирането на правата на работниците и служителите при прехвърляне на предприятия, стопански дейности или части от предприятия или стопански дейности (ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 16).

⁷⁰ Директива 2002/14/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2002 г. за създаване на обща рамка за информиране и консултиране на работниците и служителите в Европейската общност (ОВ L 80, 23.3.2002 г., стр. 29).

⁷¹ Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежеспособност на техния работодател (ОВ L 283, 28.10.2008 г., стр. 36).

⁷² Директива 2009/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за създаване на европейски работнически съвет или на процедура за информиране и консултации с работниците и служителите в предприятия с общностно измерение и групи предприятия с общностно измерение (ОВ L 122, 16.5.2009 г., стр. 28).

отговорността на гарантиращите институции, било то от гледна точка на продължителността на гаранцията или на изплащаните на работниците суми, работниците следва да бъдат в състояние да получат удовлетворяване на вземанията си от работодателя при евентуален недостиг дори в периода, в който производството за принудително изпълнение е спряно.

- (35) Когато план за реструктуриране предполага прехвърляне на част от предприятие или стопанска дейност, правата на работниците, произтичащи от трудови договори или трудови правоотношения, включително по-специално правото на заплата, следва да бъдат защитени в съответствие с членове 3 и 4 от Директива 2001/23/ЕО, без да се засягат специфичните правила, които се прилагат в случай на производства по несъстоятелност съгласно член 5 от тази Директива, и по-специално възможностите, които се позволяват съгласно член 5, параграф 2 от тази Директива. Освен това в допълнение към и без да се засягат правата на информиране и консултиране, включително относно решения, които вероятно биха могли да доведат до съществени промени в организацията на работа или в договорните взаимоотношения с оглед постигане на съгласие по такива решения, които права са гарантирани с Директива 2002/14/ЕО, съгласно настоящата директива засегнатите от плана за реструктуриране работници следва да имат право да гласуват по плана. За целите на гласуването по плана за реструктуриране държавите членки могат да вземат решение да поставят работниците в отделен клас от другите класове кредитори.
- (36) С оглед да се насърчи допълнително превантивното реструктуриране е важно да се гарантира, че директорите не се обезкуражават от упражняването на разумна стопанска преценка или поемането на разумни търговски рискове, особено когато това би повишило шансовете за реструктуриране на потенциално жизнеспособни предприятия. Когато предприятието изпитва финансови затруднения, директорите следва да предприемат стъпки като получаване на професионален съвет, включително относно реструктурирането и несъстоятелността, например като използват инструменти за ранно предупреждение, когато е приложимо; защита на активите на дружеството, за да се увеличи в максимална степен стойността и да се избегне загубата на основни активи; проучване на структурата и функциите на предприятието с цел определяне на жизнеспособността и намаляване на разходите; отказване от видове сделки, които могат да подлежат на отмяна, освен ако е налице подходяща икономическа мотивация; продължаване на търговската дейност, когато това е подходящо за увеличаване в максимална степен на стойността на действащото предприятие; провеждане на преговори с кредитори и предприемане на процедури за превантивно реструктуриране. Когато длъжникът е застрашен от несъстоятелност, е важно да се защитят и законните интереси на кредиторите от управленски решения, които могат да повлияят на състава на имуществото на длъжника, особено когато тези решения могат да доведат до допълнително намаляване на стойността на имуществото, налично за реструктуриране или за разпределение между кредиторите. Поради това в такива обстоятелства е необходимо директорите да избягват умишлени действия или груба небрежност, които водят до лични облаги за сметка на акционерите, като сключват сделки под стойността им или предприемат действия, водещи до несправедливо предпочитане на един или повече акционери за сметка на други.

За целите на настоящата директива директорите следва да бъдат лицата, които носят отговорност за вземането на решения във връзка с управлението на дружеството.

- (37) Различните възможности за предоставяне на втори шанс в държавите членки могат да стимулират свръхзадължени предприемачи да се преместят в друга държава членка, за да се възползват от по-кратки срокове или по-привлекателни условия за опрощаване на задълженията, което създава допълнителна правна несигурност и разходи за кредиторите при възстановяване на техните вземания. Освен това ефектите от фалита, по-специално социалната стигма, правните последици, като например забрана за предприемачите да започват и да извършват предприемаческа дейност, и постоянната невъзможност за погасяване на задълженията представляват важни фактори, които обезкуражават предприемачите, които желаят да създадат предприятие или да получат втори шанс, въпреки че доказателствата сочат, че фалиралите предприемачи имат по-голям шанс да успеят втория път. Поради това следва да се предприемат стъпки за намаляване на отрицателните ефекти от свръхзадължениостта и фалита върху предприемачите, по-специално като се позволи пълно опрощаване на задълженията след определен период от време и като се ограничи продължителността на забрани за осъществяване на дейност, издадени във връзка със свръхзадължениостта на длъжника.
- (38) Пълно опрощаване на задълженията или преустановяване на забраната за осъществяване на дейност след кратък период от време не са подходящи във всички обстоятелства, например когато длъжникът не е почтен или е действал недобросъвестно. Държавите членки следва да осигурят ясно насоки за съдебните или административните органи за това как да оценят почтеността на предприемача. Например когато установяват дали длъжникът е непочтен, съдебните или административните органи могат да вземат предвид обстоятелства като естеството и размера на задълженията, времето, в което са били натрупани, усилията на длъжника да погаси задълженията и да изпълни правните си задължения, включително изисквания за публично лицензиране и правилно водене на счетоводство, както и действия, възпрепятстващи кредиторите да прибегнат към средства за правна защита. Забраните за осъществяване на дейност могат да бъдат с по-голяма продължителност или за неопределен срок в ситуации, когато предприемачът упражнява определени професии, които се считат за чувствителни в държавите членки, или когато е бил осъден за престъпление. В такъв случай е възможно предприемачите да получат опрощаване на задълженията, но все пак ще им бъде забранено да упражняват определена професия за по-дълъг период от време или за неопределен срок.
- (39) Необходимо е да се поддържа и да се повиши прозрачността и предвидимостта на процедурите за постигане на резултати, които благоприятстват запазването на предприятия и предоставянето на втори шанс за предприемачи или позволяват ефикасна ликвидация на нежизнеспособни предприятия. Освен това е необходимо да се намали прекомерната продължителност на процедурите по несъстоятелност в много държави членки, тъй като тя води до правна несигурност за кредиторите и инвеститорите и до ниски проценти на събиране на вземанията. На последно място, с оглед на механизмите за засилено сътрудничество между съдии и специалисти по трансгранични случаи, създадени с Регламент (ЕС) 2015/848, професионализмът на всички участници трябва да бъде на съпоставими високи равнища навсякъде в Съюза. За

постигането на тези цели държавите членки следва да гарантират, че членовете на съдебните и административните органи са правилно обучени и разполагат със специализирани познания и експертен опит по въпроси в областта на несъстоятелността. Тази специализация на членовете на съдебната власт следва да позволи да се вземат решения с потенциално значителни икономически и социални ефекти в рамките на кратък период от време и не следва да означава, че членовете на съдебната власт трябва да се занимават изключително с въпроси в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс. Например създаването на специализирани съдилища или камари в съответствие с националното законодателство, с което се урежда организацията на съдебната система, би могло да е ефикасен начин за постигане на тези цели.

- (40) Държавите членки също така следва да гарантират, че специалистите в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс, които са назначени от съдебни или административни органи, са правилно обучени и подлежат на надзор при изпълнението на своите задачи, че се назначават по прозрачен начин при надлежно отчитане на необходимостта да се гарантират ефикасни процедури и че изпълняват своите задачи добросъвестно. Специалистите също така следва да се придържат към доброволни кодекси на поведение, насочени към гарантиране на подходящо равнище на квалификации и обучение, прозрачност на задълженията на тези специалисти и правилата за определяне на тяхното възнаграждение, застраховане за професионален риск и създаване на надзорни и регулаторни механизми, които следва да включват подходящ и ефективен режим за санкциониране на лицата, които не изпълняват своите задължения. Такива стандарти могат да бъдат постигнати без принципно да е необходимо да се създават нови професии или квалификации.
- (41) С оглед да се намали допълнително продължителността на процедурите и същевременно да се гарантира по-добро участие на кредиторите в процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията, както и да се гарантират сходни условия за кредиторите, независимо от тяхното местоположение в Съюза, държавите членки следва да въведат средства за дистанционна комуникация в съдебните производства. Поради това следва да е възможно да се извършват по електронен път процесуални стъпки като предявяването на вземания от кредиторите, изпращането на уведомления от длъжника или специалистите в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс, гласуването по план за реструктуриране или обжалването. Трансграничното признаване на такива комуникации следва да бъде в съответствие с Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁷³.
- (42) Важно е да се събират надеждни данни относно провеждането на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задълженията, за да се проследява изпълнението и прилагането на настоящата директива. Поради това държавите членки следва да събират и обобщават данни, които са достатъчно подробни, за да може да се извърши точна оценка на начина, по който Директивата функционира на практика.

⁷³ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

- (43) Стабилността на финансовите пазари зависи до голяма степен от споразумения за финансово обезпечение, особено в случай на обезпечение с предоставяне на залог във връзка с участието в определени системи или в операции на централни банки и когато се предоставят обезпечения на централни контрагенти (ЦК). Тъй като стойността на финансовите инструменти, предоставена като обезпечение, може да е много нестабилна, изключително важно е тяхната стойност да се реализира бързо, преди да се понижи. Поради това настоящата директива не следва да засяга Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г.⁷⁴, Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁷⁵ и Регламент (ЕС) № 648/2012⁷⁶.
- (44) Ефективността на процеса по приемане и изпълнение на плана за реструктуриране не следва да бъде застрашена от правила на дружественото право. Поради това държавите членки следва да предвидят дерогация от изискванията, определени в Директива 2012/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁷⁷, свързани със задълженията за свикване на общо събрание и предлагането за предпочитително изкупуване на акциите от съществуващите акционери, до степента и за периода, за които трябва да се гарантира, че акционерите не осуетяват усилията за реструктуриране чрез злоупотреба със своите права съгласно Директива 2012/30/ЕС. Държавите членки не следва да бъдат длъжни да предвиждат дерогация от правила на дружественото право, за постоянно или за ограничен период от време, при условие че гарантират, че изискванията на дружественото право не могат да изложат на риск ефективността на процеса на реструктуриране или ако държавите членки разполагат с други също толкова ефективни инструменти, с които да гарантират, че акционерите не възпрепятстват неоснователно приемането или изпълнението на план за реструктуриране, с който да бъде възстановена жизнеспособността на предприятието. В този контекст държавите членки следва да обърнат особено внимание на ефективността на разпоредбите, свързани със спирането на изпълнителните действия и утвърждаването на плана за реструктуриране, които следва да не се възпрепятстват от свикването на общи събрания на акционерите или резултатите от тях. Поради това Директива 2012/30/ЕС следва да бъде съответно изменена.
- (45) В съответствие със съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи⁷⁸, в обосновани случаи държавите членки се задължават да приложат към

⁷⁴ Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа (ОВ L 166/45, 11.6.1998 г.).

⁷⁵ Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2012 г. относно финансовите обезпечения (ОВ L 168/43, 27.6.2002 г.).

⁷⁶ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ L 201/1, 27.7.2012 г., стр. 1).

⁷⁷ Директива 2012/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за съгласуване на гаранциите, които се изискват в държавите членки за дружествата по смисъла на член 54, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз, за защита на интересите както на съдружниците, така и на трети лица по отношение учредяването на акционерни дружества и поддържането и изменението на техния капитал с цел тези гаранции да станат равностойни (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 74).

⁷⁸ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

съобщението за мерките за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между компонентите на дадена директива и съответните елементи от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят счита предоставянето на такива документи за основателно.

- (46) На Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с установяването и последващите промени по формуляра за съобщаване на данни. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁷⁹.
- (47) Тъй като целите на настоящата директива не могат да бъдат достигнати в достатъчна степен от държавите членки, действащи самостоятелно, тъй като разликите между националните рамки за реструктуриране и несъстоятелност ще продължат да създават пречки за свободното движение на капитали и свободата на установяване, а могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет и обхват

1. Настоящата директива определя разпоредби относно:
 - а) процедури за превантивно реструктуриране, достъпни за длъжници с финансови затруднения, когато има вероятност от несъстоятелност;
 - б) процедури, които водят до опрощаване на задължения, натрупани от свръхзадължнели предприемачи, и които им позволяват да започнат нова дейност;
 - в) мерки за повишаване на ефикасността на процедурите, посочени в букви а) и б), както и на процедурите по несъстоятелност.
2. Настоящата директива не се прилага към процедурите, посочени в параграф 1 от настоящия член, по отношение на длъжници, които са:

⁷⁹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- а) застрахователни и презастрахователни предприятия, както са определени в член 13, точки 1 и 4 от Директива 2009/138/ЕО;
 - б) кредитни институции, както са определени в член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
 - в) инвестиционни посредници и предприятия за колективно инвестиране, както са определени в член 4, параграф 1, точки 2 и 7 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
 - г) централни контрагенти, както са определени в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012;
 - д) централни депозитари на ценни книжа, както са определени в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) 909/2014;
 - е) други финансови институции и субекти, посочени в член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/59/ЕС;
 - ж) физически лица, които не са предприемачи.
3. Държавите членки могат да разширят прилагането на процедурите, посочени в параграф 1, буква б), така че да обхванат свръхзадължнели физически лица, които не са предприемачи.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- (1) „процедура по несъстоятелност“ означава процедура по колективна несъстоятелност, която предполага частично или пълно освобождаване от активи от страна на длъжника и назначаване на ликвидатор;
- (2) „преструктуриране“ означава промяна на състава, условията или структурата на активите и пасивите на длъжник или на друга част от капиталовата структура на длъжник, включително акционерния капитал или комбинация от тези елементи, включително продажба на активи или части от стопанската дейност, с цел предприятието да е в състояние да продължи да осъществява дейност изцяло или отчасти;
- (3) „засегнати страни“ означава кредитори или класове кредитори и, когато е приложимо съгласно националното законодателство, притежатели на собствен капитал, чиито вземания или интереси са засегнати съгласно план за реструктуриране;
- (4) „спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение“ означава постановено от съдебен или административен орган временно отнемане на правото на принудително изпълнение на вземане, предявено от кредитор срещу длъжник;
- (5) „подлежащи на изпълнение договори“ означава договори между длъжника и един или повече кредитори, съгласно които и двете страни продължават да имат все още неизпълнени задължения към момента, в който бъде постановено спирането на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение;

- (6) „формиране на класове“ означава групиране на засегнати кредитори и притежатели на собствен капитал в план за реструктуриране по начин, който отразява правата и ранга на засегнатите вземания и интереси, като се отчитат евентуални вече съществуващи права, вземания с право на предпочитително удовлетворение или споразумения между кредитори, и тяхното третиране съгласно плана за реструктуриране;
- (7) „принудително налагане спрямо несъгласни кредитори“ означава утвърждаване от съдебен или административен орган на план за реструктуриране, който се подкрепя от кредитори, представляващи мнозинство от гледна точка на стойността, или от такова мнозинство във всеки клас кредитори, въпреки несъгласието на малцинство от кредитори или несъгласието на малцинство от кредитори във всеки клас;
- (8) „принудително налагане между класове кредитори“ означава утвърждаване от съдебен или административен орган на план за реструктуриране въпреки несъгласието на един или повече засегнати класове кредитори;
- (9) „тест за най-добрите интереси на кредиторите“ означава, че несъгласните с плана кредитори не изпадат в по-неблагоприятно положение в резултат на плана за реструктуриране, отколкото в случай на ликвидация, независимо дали това означава частична ликвидация или продажба на предприятието като действащо предприятие;
- (10) „правило за абсолютен приоритет“ означава, че вземанията на несъгласен с плана клас кредитори трябва да бъдат удовлетворени изцяло преди друг клас с по-нисък приоритет да може да получи дял от разпределението или да запази даден интерес съгласно плана за реструктуриране;
- (11) „ново финансиране“ означава нови средства, независимо дали са предоставени от съществуващ или нов кредитор, които са необходими за изпълнението на план за реструктуриране, договорени са във въпросния план за реструктуриране и впоследствие са потвърдени от съдебен или административен орган;
- (12) „междинно финансиране“ означава всички средства, независимо дали са предоставени от съществуващ или нов кредитор, които са необходими незабавно в разумни граници за продължаване на дейността или за оцеляване на стопанската дейност на длъжника, или за запазване или увеличаване на стойността на тази стопанска дейност в очакване на утвърждаването на план за реструктуриране;
- (13) „свърхзадължнял предприемач“ означава физическо лице, което упражнява търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия и което не само временно не е в състояние да плаща задълженията си, когато същите станат изискуеми;
- (14) „пълно опрощаване на задължения“ означава анулиране на неизплатени задължения в резултат на процедура, която се състои от осребряване на имущество и/или план за изплащане/уреждане на задължения;
- (15) „специалист в областта на реструктурирането“ означава лице или орган, назначено(ен) от съдебен или административен орган за изпълнение на една или повече от следните задачи:

- а) подпомагане на длъжника или кредиторите при изготвянето на план за реструктуриране или преговорите по такъв план;
- б) осъществяване на надзор на дейността на длъжника по време на преговорите по план за реструктуриране и докладване на съдебен или административен орган;
- в) поемане на частичен контрол върху имуществото и дейността на длъжника по време на преговорите.

Член 3

Ранно предупреждение

1. Държавите членки гарантират, че длъжниците и предприемачите разполагат с достъп до инструменти за ранно предупреждение, чрез които могат да са установяват неблагоприятни развития в стопанската дейност и длъжникът или предприемачът да бъдат уведомявани, че е необходимо предприемането на спешни действия.
2. Държавите членки гарантират, че длъжниците и предприемачите разполага с достъп до актуална, ясна, сбита и лесна за използване информация относно наличието на инструменти за ранно реструктуриране и достъпни за тях средства за реструктуриране на ранен етап или за опрощаване на лични задължения.
3. Държавите членки могат да ограничат достъпа, предвиден в параграфи 1 и 2, до малки и средни предприятия или предприемачи.

ДЯЛ II

Рамки за превантивно реструктуриране

Глава 1

Наличност на рамки за превантивно реструктуриране

Член 4

Наличност на рамки за превантивно реструктуриране

1. Държавите членки гарантират, че когато е налице вероятност от несъстоятелност, длъжниците с финансови затруднения разполагат с достъп до ефективна рамка за превантивно реструктуриране, която им позволява да реструктурират своите дългове или стопанската си дейност, да възвърнат жизнеспособността си и да избегнат несъстоятелност.
2. Рамките за превантивно реструктуриране могат да се състоят от една или повече процедури или мерки.

3. Държавите членки приемат разпоредби, с които се ограничава участието на съдебен или административен орган до случаите, в които това е необходимо и пропорционално, за да се защитят интересите на засегнатите страни.
4. Рамките за превантивно реструктуриране са налични за прилагане от длъжници или от кредитори със съгласието на длъжниците.

Глава 2

Улесняване на преговорите по планове за превантивно реструктуриране

Член 5

Длъжник, който е във владение на имуществото

1. Държавите членки гарантират, че длъжниците, които прибегват до процедури за превантивно реструктуриране, запазват пълен или поне частичен контрол върху имуществото и ежедневното управление на стопанската дейност.
2. Назначаването от съдебен или административен орган на специалист в областта на реструктурирането не е задължително във всеки случай.
3. Държавите членки могат да изискват да бъде назначен специалист в областта на реструктурирането в следните случаи:
 - а) когато бъде одобрено искането на длъжника за общо спиране на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение в съответствие с член 6;
 - б) когато планът за реструктуриране трябва да бъде утвърден от съдебен или административен орган посредством принудително налагане между класове кредитори в съответствие с член 11.

Член 6

Спиране на производства по индивидуални искиове за принудително изпълнение

1. Държавите членки гарантират, че длъжници, които провеждат преговори със своите кредитори по план за реструктуриране, могат да се възползват от спиране на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение, ако и до степента, в която такова спиране е необходимо, за да се подкрепят преговорите по плана за реструктуриране.
2. Държавите членки гарантират, че спиране на производствата по индивидуални искиове за принудително изпълнение може да бъде постановено по отношение на всички видове кредитори, включително обезпечени и привилегирани кредитори. Спирането може да бъде общо, като обхваща всички кредитори,

или ограничено, когато обхваща един или повече отделни кредитори, в съответствие с националното законодателство.

3. Параграф 2 не се прилага по отношение на дължимите вземания на работници, ако и до степента, в която държавите членки гарантират с други средства, че изплащането на такива вземания получава равнище на закрила, което се равнява най-малко на закрилата, предвидена съгласно съответното национално законодателство за транспониране на Директива 2008/94/ЕО.
4. Държавите членки ограничават продължителността на спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение до максимален срок от не повече от четири месеца.
5. Независимо от това държавите членки могат да позволят на съдебните или административните органи да удължават първоначалния срок на спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение или да постановяват ново спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение по искане на длъжника или на кредиторите. Такова удължаване на срока или ново спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение се постановява само ако има доказателства, че:
 - а) е постигнат значим напредък по преговорите във връзка с плана за реструктуриране; както и
 - б) удължаването на спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение не засяга несправедливо правата или интересите на засегнатите страни.
6. Всяко допълнително удължаване се постановява само ако са спазени условията, посочени в параграф 5, букви а) и б), и обстоятелствата по случая показват, че е налице голяма вероятност планът за реструктуриране да бъде приет.
7. Общата продължителност на спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение, включително удължаване и подновяване на спирането, не надхвърля дванадесет месеца.
8. Държавите членки гарантират, че съдебните или административните органи могат да отменят изцяло или отчасти спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение:
 - а) ако стане очевидно, че определена част от кредиторите, която съгласно националното законодателство би могла да блокира приемането на плана за реструктуриране, не подкрепя продължаването на преговорите; или
 - б) по искане на длъжника или на специалиста в областта на реструктурирането.
9. Държавите членки гарантират, че когато отделен кредитор или един клас кредитори е или ще бъде засегнат несправедливо от спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение, съдебният или административният орган може да вземе решение да не постанови спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение или може да отмени вече постановено спиране на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение по отношение на този кредитор или клас кредитори, по искане на засегнатите кредитори.

Член 7

Последствия от спирането на производства по индивидуални иски за принудително изпълнение

1. Когато задължението на длъжника да подаде искане за образуване на производство по несъстоятелност съгласно националното законодателство възникне докато производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение са спрени, задължението се отменя временно за срока на спиране на производствата.
2. Общо спиране, което включва всички кредитори, не позволява откриването на процедури по несъстоятелност по искане на един или повече кредитори.
3. Държавите членки могат да предвидят дерогация от параграф 1, когато длъжникът изпадне в неплатежоспособност и поради това не е в състояние да изплаща своите задължения, когато същите станат изискуеми, докато производствата са спрени. В такъв случай държавите членки гарантират, че процедурите по реструктуриране не се прекратяват автоматично и че, когато проучва перспективите за постигане на споразумение по успешен план за реструктуриране, докато производствата са спрени, съдебният или административният орган може да вземе решение да отложи откриването на процедура по несъстоятелност и да запази ползите от спирането на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение.
4. Държавите членки гарантират, че докато производствата са спрени, кредиторите, по отношение на които се прилага спирането, не могат да преустановят изпълнението на своите задължения или да прекратят, ускорят или по друг начин да изменят подлежащи на изпълнение договори в ущърб на длъжника по отношение на дългове, възникнали преди да бъде постановено спирането. Държавите членки могат да ограничат прилагането на настоящата разпоредба до договори от основно значение, които са необходими за продължаването на ежедневното осъществяване на стопанската дейност.
5. Държавите членки гарантират, че кредиторите не могат да преустановят изпълнението на своите задължения или да прекратят, ускорят или по друг начин да изменят подлежащи на изпълнение договори в ущърб на длъжника по силата на договорна клауза, в която се предвиждат такива мерки, единствено поради започване на преговори за реструктуриране от страна на длъжника, поради искане за спиране на производствата по индивидуални иски за принудително изпълнение, постановяване на такова спиране или подобно събитие, свързано със спирането.
6. Държавите членки гарантират, че нищо не възпрепятства длъжника в хода на обичайната стопанска дейност да изплати вземания, които дължи на незасегнати от спирането кредитори, както и вземанията на засегнати от спирането кредитори, които са възникнали след постановяване на спирането и които продължават да възникват, докато производствата са спрени.
7. Държавите членки не задължават длъжниците да подават искане за откриване на процедури по несъстоятелност, ако срокът за спиране на производствата изтече, без да е постигнато съгласие по план за реструктуриране, освен ако не са изпълнени другите условия за подаване на такова искане съгласно националното законодателство.

Глава 3

Планове за реструктуриране

Член 8

Съдържание на плановете за реструктуриране

1. Държавите членки изискват плановете за реструктуриране, представени за утвърждаване от съдебен или административен орган, да съдържат най-малко следната информация:
 - а) самоличността на длъжника или естеството на стопанската дейност на длъжника, за която се предлага планът за реструктуриране;
 - б) оценка на настоящата стойност на активите на длъжника или на стопанската дейност на длъжника, както и мотивирано становище относно причините и размера на финансовите затруднения на длъжника;
 - в) самоличността на засегнатите страни, независимо дали са посочени поименно или са описани чрез препратка към една или повече категории задължения, както и техните вземания или интереси, обхванати от плана за реструктуриране;
 - г) класовете, в които са групирани засегнатите страни с цел приемане на плана, заедно с обосновка в тази връзка и информацията относно съответната стойност на средствата на кредиторите и членовете във всеки клас;
 - д) самоличността на незасегнати страни, независимо дали са посочени поименно или са описани чрез препратка към една или повече категории задължения, заедно с излагане на причините защо се предлага да не бъдат засегнати;
 - е) условията на плана, включително, но не само:
 - i) предложената му продължителност;
 - ii) всяко предложение, с което дълговете се разсрочват, опрощават или преобразуват в други форми на задължения;
 - iii) всяко ново финансиране, което се очаква като част от плана за реструктуриране;
 - ж) мнение или мотивирано становище от лицето, което носи отговорност за предлагане на плана за реструктуриране, в което се обяснява защо предприятието е жизнеспособно и как изпълнението на плана за реструктуриране има вероятност да доведе до избягване на несъстоятелност от страна на длъжника и възвръщане на жизнеспособност в дългосрочен план и се посочват очакваните необходими предпоставки за успеха на плана.
2. Държавите членки изготвят примерен план за реструктуриране, достъпен онлайн. Този примерен план съдържа най-малко информацията, която се

изисква съгласно националното законодателство, и осигурява обща, но практическа информация за това как следва да се използва. Примерният план е достъпен на официалния език или езици на държавата членка. Държавите членки полагат усилия примерният план да бъде наличен и на други езици, по-специално на езици, използвани в международната стопанска дейност. Той е разработен по такъв начин, че може да бъде пригоден към нуждите и обстоятелствата на всеки случай.

3. Страните могат да избират дали да използват примерния план за реструктуриране или не.

Член 9

Приемане на плановете за реструктуриране

1. Държавите членки гарантират, че всички засегнати кредитори имат право да гласуват по приемането на план за реструктуриране. Държавите членки също така могат да предоставят такова право на глас на засегнатите притежатели на собствен капитал в съответствие с член 12, параграф 2.
2. Държавите членки гарантират, че засегнатите страни са третирани в отделни класове, които отразяват критериите за формиране на класове. Класовете се формират по такъв начин, че всеки клас се състои от вземания или интереси, свързани с права, които са достатъчно сходни, за да се оправдае считането на членовете на класа за еднородна група с общи интереси. Като минимум обезпечените и необезпечените искания се третират в отделни класове за целите на приемането на план за реструктуриране. Държавите членки също така могат да предвидят работниците да бъдат третирани в собствен клас.
3. Формирането на класове се проучва от съдебния или административния орган при подаването на искане за утвърждаване на плана за реструктуриране.
4. Планът за реструктуриране се счита за приет от засегнатите страни, при условие че бъде подкрепен от мнозинство от гледна точка на размера на вземанията или интересите във всеки клас. Държавите членки определят необходимите мнозинства за приемането на план за реструктуриране, които във всеки случай не надхвърлят 75 % от размера на вземанията или интересите във всеки клас.
5. Държавите членки могат да посочат, че гласуването по приемането на план за реструктуриране се извършва под формата на консултация и постигане на съгласие между необходимо мнозинство от засегнати страни във всеки клас.
6. Когато не бъде достигнато необходимото мнозинство в един или повече гласуващи класове, несъгласни с плана, планът въпреки това може да бъде утвърден, ако отговаря на изискванията за принудително налагане между класове кредитори, определени в член 11.

Член 10

Утвърждаване на плановете за реструктуриране

1. Държавите членки гарантират, че следните плановете за реструктуриране могат да станат обвързващи за страните, ако бъдат утвърдени от съдебен или административен орган:
 - а) плановете за реструктуриране, които засягат интересите на несъгласни с тях засегнати страни;
 - б) плановете за реструктуриране, в които се предвижда ново финансиране.
2. Държавите членки гарантират, че условията, съгласно които план за реструктуриране може да бъде утвърден от съдебен или административен орган, са посочени ясно и включват най-малко следното:
 - а) планът за реструктуриране е приет в съответствие с член 9 и е бил съобщен на всички известни кредитори, за които има вероятност да бъдат засегнати от него;
 - б) планът за реструктуриране изпълнява теста за най-добрите интереси на кредиторите;
 - в) всяко ново финансиране е необходимо за изпълнението на плана за реструктуриране и не засяга несправедливо интересите на кредиторите.
3. Държавите членки гарантират, че съдебните или административните органи могат да окажат да утвърдят план за реструктуриране, когато няма реални изгледи този план да предотврати несъстоятелността на длъжника и да гарантира жизнеспособността на предприятието.
4. Държавите членки гарантират, че когато съдебен или административен орган трябва да утвърди плана за реструктуриране, за да стане той обвързващ, решението се взема без неоснователно забавяне след подаването на искането за утвърждаване и във всеки случай не по-късно от 30 дни след подаване на искането.

Член 11

Принудително налагане между класове кредитори

1. Държавите членки гарантират, че план за реструктуриране, който не е одобрен от всеки клас засегнати страни, може да бъде утвърден от съдебен или административен орган по предложение на длъжник или кредитор със съгласието на длъжника и да стане обвързващ за един или повече несъгласни с него класове, когато планът за реструктуриране:
 - а) отговаря на условията на член 10, параграф 2;
 - б) е бил одобрен от поне един клас от засегнати кредитори, различен от клас притежатели на собствен капитал и всеки друг клас, който при

определянето на стойността на предприятието не би получил никакви плащания или друго възнаграждение, ако се прилага обичайното класиране по приоритет при ликвидация;

- в) отговаря на правилото за абсолютен приоритет.
2. Държавите членки могат да определят различен минимален брой засегнати класове, който се изисква за одобряване на плана, определен в параграф 1, буква б).

Член 12

Притежатели на собствен капитал

1. Държавите членки гарантират, че когато има вероятност от несъстоятелност, акционерите и други притежатели на собствен капитал с интереси по отношение на даден длъжник не могат неоснователно да възпрепятстват приемането или изпълнението на план за реструктуриране, с който предприятието би възвърнало своята жизнеспособност.
2. С цел да се постигне целта в параграф 1 държавите членки могат да предвидят, че притежателите на собствен капитал следва да формират самостоятелно един или повече класове и да имат право да гласуват по приемането на планове за реструктуриране. В такъв случай приемането и утвърждаването на планове за реструктуриране подлежи на механизма за принудително налагане между класове кредитори, предвиден в член 11.

Член 13

Определяне на стойността от съдебния или административния орган

1. Съдебният или административният орган определя ликвидационна стойност, когато план за реструктуриране бъде оспорен на основание предполагаемо нарушение на теста за най-добрите интереси на кредиторите.
2. Стойността на предприятието се определя от съдебния или административния орган въз основа на стойността на предприятието като действащо предприятие в следните случаи:
 - а) когато е необходимо принудително налагане между класове кредитори, за да се приеме планът за реструктуриране;
 - б) когато план за реструктуриране бъде оспорен на основание предполагаемо нарушение на правилото за абсолютен приоритет.
3. Държавите членки гарантират, че се назначават експерти с подходяща квалификация, които да съдействат на съдебния или административния орган, когато е необходимо и подходящо с цел определяне на стойността, включително когато кредитор оспори стойността на обезпечението.

4. Държавите членки гарантират, че възраженията, посочени в параграфи 1, 2 и 3, могат да бъдат подадени до съдебния или административния орган, който следва да утвърди плана за реструктуриране, или в контекста на обжалвано решение за утвърждаване на план за реструктуриране.

Член 14

Последици от плановете за реструктуриране

1. Държавите членки гарантират, че плановете за реструктуриране, утвърдени от съдебен или административен орган, са обвързващи за всяка посочена в плана страна.
2. Кредиторите, които не участват в приемането на план за реструктуриране, не са засегнати от плана.

Член 15

Обжалване

1. Държавите членки гарантират, че решение за утвърждаването на план за реструктуриране, постановено от съдебен орган, може да бъде обжалвано пред съдебен орган от по-висша инстанция и че решение за утвърждаването на план за реструктуриране, постановено от административен орган, може да бъде обжалвано пред съдебен орган.
2. Обжалването се провежда по ускорена процедура.
3. Обжалването на решение за утвърждаване на план за реструктуриране няма суспензивно действие по отношение на изпълнението на този план.
4. Държавите членки гарантират, че когато обжалването съгласно параграф 3 бъде уважено, съдебният орган може или:
 - а) да отмени плана за реструктуриране; или
 - б) да утвърди плана и да постанови парично обезщетение за несъгласните с плана кредитори, платимо от длъжника или от кредиторите, гласували в подкрепа на плана.

ГЛАВА 4

Защита за ново финансиране, междинно финансиране и други сделки, свързани с реструктуриране

Член 16

Защита за ново финансиране и междинно финансиране

1. Държавите членки гарантират, че новото финансиране и междинното финансиране се насърчават и защитават по подходящ начин. По-специално новото и междинното финансиране не се обявяват за нищожни, унищожяеми или неприложими като действие, увреждащо кредиторите на несъстоятелността в контекста на последващи процедури по несъстоятелност, освен ако тези сделки не са осъществени недобросъвестно или чрез измама.
2. Държавите членки могат да осигурят на лицата, предоставящи ново или междинно финансиране, правото да получат плащане с приоритет в контекста на последващи процедури по ликвидация спрямо други кредитори, чиито парични или свързани с активи вземания в противен случай биха били равностойни или с предимство. В такъв случай държавите членки класират новото финансиране и междинното финансиране с приоритет, който е по-висок най-малко спрямо вземанията на обикновени необезпечени кредитори.
3. Лицата, предоставящи ново и междинно финансиране в рамките на процес на реструктуриране, не носят гражданска, административна и наказателна отговорност в контекста на последваща несъстоятелност на длъжника, освен ако това финансиране не е предоставено недобросъвестно или чрез измама.

Член 17

Защита за други сделки, свързани с реструктурирането

1. Държавите членки гарантират, че сделките, осъществени с цел постигане на напредък по преговорите във връзка с план за реструктуриране, утвърден от съдебен или административен орган, или тясно свързани с такива преговори, не се обявяват за нищожни, унищожяеми или неприложими като действия, увреждащи кредиторите на несъстоятелността в контекста на последващи процедури по несъстоятелност, освен ако тези сделки не са осъществени недобросъвестно или чрез измама.
2. Сделките, обхванати от посочената в параграф 1 защита, включват:
 - а) изплащането на разумни такси и разходи за договаряне, приемане, утвърждаване или изпълнение на план за реструктуриране;
 - б) изплащане на разумни такси и разходи за получаване на професионален съвет във връзка с който и да е аспект от плана за реструктуриране;

- в) изплащане на заплати на работниците за вече извършена работа;
 - г) всички други необходими и разумни плащания и възнаграждения, осъществени в обичайния ход на стопанската дейност;
 - д) сделки като ново кредитиране, финансови вноски или частично прехвърляне на имущество извън обичайния ход на стопанската дейност, осъществени при отчитане на и тясно свързани с преговорите по план за реструктуриране.
3. Държавите членки могат да изискват сделките, посочени в параграф 2, буква д), да бъдат одобрени от специалист в областта на реструктурирането или от съдебен или административен орган, за да бъдат обхванати от защитата, посочена в параграф 1.
4. Държавите членки гарантират, че сделките, плащанията, преобразуването на дълг в капитал, гаранциите или обезпеченията, осъществени с цел постигане на напредък по изпълнението на план за реструктуриране, утвърден от съдебен или административен орган, или тясно свързани с това изпълнение, не се обявяват за нищожни, унищожаеми или неприложими като действие, увреждащо кредиторите на несъстоятелността в контекста на последващи процедури по несъстоятелност, освен ако тези сделки не са осъществени недобросъвестно или чрез измама, независимо дали тези сделки се считат за част от обичайния ход на стопанската дейност или не.

ГЛАВА 5

Задължения на директорите във връзка с преговори по план за превантивно реструктуриране

Член 18

Задължения на директорите

Държавите членки определят правила, за да гарантират, че когато има вероятност от несъстоятелност, директорите имат следните задължения:

- а) да предприемат незабавни стъпки за свеждане до минимум на загубите за кредиторите, работниците, акционерите и други заинтересовани страни;
- б) да отчетат надлежно интересите на кредиторите и други заинтересовани страни;
- в) да предприемат разумни стъпки за избягване на несъстоятелност;
- г) да избягват поведение на умишлена или груба небрежност, с което се застрашава жизнеспособността на предприятието.

ДЯЛ Ш

ВТОРИ ШАНС ЗА ПРЕДПРИЕМАЧИТЕ

Член 19

Достъп до опрощаване на задълженията

1. Държавите членки гарантират, че свръхзадълженелите предприемачи могат да получат пълно опрощаване на своите задължения в съответствие с настоящата директива.
2. Държавите членки, в които пълното опрощаване на задълженията зависи от частично изплащане на дълга от предприемача, гарантират, че въпросното задължение за изплащане се основава на конкретната ситуация на предприемача и по-специално е пропорционално на неговия разполагаем доход в рамките на срока за опрощаване на задълженията.

Член 20

Срок за опрощаване на задълженията

1. Срокът, след който свръхзадълженели предприемачи могат да получат пълно опрощаване на своите задължения, не е по-дълъг от три години, като започва да тече от:
 - а) датата, на която съдебният или административният орган се е произнесъл по искането за откриване на такава процедура, в случай на процедура, която приключва с ликвидация на имуществото на свръхзадълженелия предприемач; или
 - б) датата, на която започва изпълнението на плана за погасяване, в случай на процедура, която включва план за погасяване.
2. Държавите членки гарантират, че при изтичане на срока за опрощаване на задълженията, свръхзадълженелите предприемачи получават опрощаване на своите задължения, без да е необходимо да подават повторно искане до съдебен или административен орган.

Член 21

Период на забрана за осъществяване на дейност

Държавите членки гарантират, че когато свръхзадължният предприемач получи опрощаване на своите задължения съгласно настоящата директива, всяка забрана за започване и упражняване на търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия, свързана със свръхзадължността на предприемача, престава да поражда

действие най-късно в края на срока за опрощаване на задълженията, без да е необходимо подаването на повторно искане до съдебен или административен орган.

Член 22

Ограничения

1. Чрез дерогация от членове 19, 20 и 21 държавите членки могат да запазят или да въведат разпоредби за ограничаване на достъпа до опрощаване на задълженията или за определяне на по-дълги срокове за получаване на пълно опрощаване или по-дълги периоди на забрана за осъществяване на дейност при някои ясно определени обстоятелства и когато тези ограничения са обосновани от общ интерес, по-специално когато:
 - а) свръхзадължнелият предприемач е действал по непочтен или недобросъвестен начин спрямо кредиторите при изпадането му в задължнялост или при събирането на дълговете;
 - б) свръхзадължнелият предприемач не спазва плана за погасяване или друго задължение, свързано със защитата на интересите на кредиторите;
 - в) в случай на злоупотреба при достъпа до процедури за опрощаване на задълженията;
 - г) в случай на многократен достъп до процедури за опрощаване на задълженията в рамките на определен период от време.
2. Държавите членки могат да предвидят по-дълги срокове за опрощаване на задължения в случаите, в които основното жилище на свръхзадължнял предприемач е изключено от възможността за осребряване на имущество с цел запазване на препитанието на свръхзадължнелия предприемач и неговото семейство.
3. Държавите членки могат да изключат от опрощаването определени категории задължения, като например обезпечени дългове или дългове в резултат на наказателноправни санкции или деликтна отговорност, или да определят по-дълъг срок за опрощаване на задължения, когато такива изключения или по-дълги срокове са обосновани от общ интерес.
4. Чрез дерогация от член 21 държавите членки могат да предвидят по-дълги или безсрочни периоди за забрана за осъществяване на дейност, когато свръхзадължнелият предприемач упражнява професия, към която се прилагат специфични етични правила, или когато забраната е поставена от съд в рамките на наказателно производство.

Член 23

Консолидиране на производства по отношение на професионални и лични дългове

1. Държавите членки гарантират, че когато свръхзадължнял предприемач е натрупал професионални дългове при упражняване на своята търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия, както и лични дългове извън

тези дейности, всички дългове се разглеждат в рамките на една процедура за целите на получаване на опрощаване.

2. Държавите членки могат да предвидят дерогация от параграф 1 и да посочат, че професионалните и личните дългове следва да се разглеждат в отделни процедури, при условие че тези процедури могат да бъдат координирани за целите на получаване на опрощаване на задължения в съответствие с настоящата директива.

ДЯЛ IV

Мерки за повишаване на ефикасността на процедурите за реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс

Член 24

Съдебни и административни органи

1. Държавите членки гарантират, че членовете на съдебните и административните органи, които разглеждат въпроси в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс, получават първоначално и последващо обучение на равнище, което е подходящо за техните отговорности.
2. Без да се засяга съдебната независимост и разликите в организацията на съдебната система в Съюза, когато съдебните органи разглеждат въпроси в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс, държавите членки гарантират, че тези въпроси се разглеждат по ефикасен начин, с който се гарантира бързо провеждане на процедурите, и че отговорните членове на съдебната система разполагат с необходимия експертен опит и специализация.

Член 25

Специалисти в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс

1. Държавите членки гарантират, че медиаторите, синдиците и други специалисти, назначени във връзка с въпроси в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс, получават необходимото първоначално и последващо обучение, за да се гарантира, че техните услуги се предоставят по ефективен, безпристрастен, независим и компетентен начин по отношение на страните.
2. Държавите членки насърчават с всички средства, които считат за подходящи, разработването и спазването на доброволни кодекси на поведение от специалистите в областта на реструктурирането, несъстоятелността и

предоставянето на втори шанс, както и други ефективни надзорни механизми във връзка с предоставянето на такива услуги.

Член 26

Назначаване на специалисти в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс

1. Държавите членки гарантират, че процесът за назначаване, отстраняване от длъжност и подаване на оставка на специалисти в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс е ясен, предвидим и справедлив и по-специално отговаря на изискванията, определени в параграфи 2, 3 и 4.
2. Държавите членки гарантират, че условията за допустимост и основанията, съгласно които даден синдик не отговаря на критериите за назначаване, са ясни и прозрачни.
3. Когато специалистите в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс са назначени от съдебния или административния орган, държавите членки гарантират, че критериите за подбор на специалиста от съдебния или административния орган са ясни и прозрачни. При подбора на специалист в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс за конкретен случай се отчита надлежно опитът и експертните познания на специалиста. Когато е подходящо, при избора на специалиста се провежда консултация с длъжниците и кредиторите.
4. При процедури по реструктуриране и несъстоятелност с трансгранични елементи се отчитат надлежно способността на специалиста да общува и да си сътрудничи с чуждестранни синдици и съдебни или административни органи и човешките и административните ресурси, с които разполага.

Член 27

Надзор и възнаграждение на специалисти в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс

1. Държавите членки въвеждат подходящи надзорни и регулаторни структури, за да се гарантира, че се осъществява подходящ надзор върху дейността на специалистите в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс. Този надзор и регулиране също така включват подходящ и ефективен режим за санкциониране на специалисти, които не са изпълнили своите задължения.
2. Държавите членки гарантират, че хонорарите на специалистите в областта на реструктурирането, несъстоятелността и предоставянето на втори шанс се уреждат от правила, с които се стимулира своевременното и ефикасното

провеждане на процедурите при надлежно отчитане на сложността на случая. Държавите членки гарантират, че са налични подходящи процедури с вградени предпазни мерки, за да се гарантира, че всички спорове във връзка с възнаградението се уреждат своевременно.

Член 28

Използване на електронни средства за комуникация

1. Държавите членки гарантират, че следните действия могат да се осъществяват по електронен път, включително в трансгранични ситуации:
 - а) подаване на искания;
 - б) подаване на планове за реструктуриране или погасяване до компетентните съдебни или административни органи;
 - в) уведомления до кредиторите;
 - г) гласуване по планове за реструктуриране;
 - д) подаване на жалби.

ДЯЛ V

Мониторинг на процедурите по реструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения

Член 29

Събиране на данни

1. С оглед да се изготвят надеждни годишни статистически данни държавите членки събират и обобщават данни на равнище държава членка относно:
 - а) броя на откритите, провеждащите се и приключените процедури, разбити по:
 - i) процедури по превантивно реструктуриране,
 - ii) процедури по несъстоятелност, като например процедури по ликвидация,
 - iii) процедури, водещи до пълно опрощаване на задълженията на физически лица;
 - б) продължителността на процедурата от откриването до изплащането на съответните суми по отделните видове процедури (процедура за превантивно реструктуриране, процедура по несъстоятелност, процедура по опрощаване на задължения);

- в) дяла на всеки вид резултат в рамките на всяка процедура по реструктуриране или несъстоятелност, включително броя на процедурите, за които е подадено искане, но не са били открити поради липса на налични средства в имуществото на длъжника;
- г) средните разходи в евро за всяка процедура, постановени от съдебния или административния орган;
- д) процентите на събиране на вземанията отделно за обезпечени и за необезпечени кредитори, както и броя на процедурите с общ процент на събиране на вземанията, равен на нула или на не повече от два процента, по отношение на всички видове процедури, посочени в буква а);
- е) броя на длъжниците, обхванати от процедурите, посочени в буква а), подточка i), които в рамките на три години от приключването на тези процедури са били обхванати от процедурите, посочени в буква а), подточки i) и ii);
- ж) броя на длъжниците, които след провеждането на процедурата, посочена в буква а), подточка iii) от настоящия параграф, подлежат на още една такава процедура или на друга процедура, посочена в буква а) от настоящия параграф.

За целите на буква д) от първата алинея процентите на събиране на вземанията се отчитат след разходите, като полетата за анонимизирани данни показват както процента на събиране на вземанията, така и процента на събиране на вземанията спрямо продължителността на събирането на вземанията.

2. Държавите членки правят разбивка на статистическите данни, посочени в параграф 1:
 - а) по размера на засегнатите длъжници във връзка с броя работници;
 - б) по това дали длъжниците са физически или юридически лица;
 - в) във връзка с опрощаването на задължения и когато се прави такова разграничение съгласно националното законодателство; по това дали процедурите касаят само предприемачи или всички физически лица.
3. Държавите членки изготвят статистика от обобщените данни, посочени в параграфи 1 и 2, за пълни календарни години, приключващи на 31 декември от съответната година, като започват с данните, събрани за първата календарна година след *[началната дата на прилагане на мерките за изпълнение]*. Тези статистически данни се съобщават на Комисията ежегодно въз основа на стандартен формуляр за съобщаване на данни до 31 март от календарната година, следваща годината, за която са събрани данни.
4. Комисията установява формуляра за съобщаване, посочен в параграф 3, чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 30, параграф 2.

Член 30

Комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

ДЯЛ VI

Заклучителни разпоредби

Член 31

Връзка с други актове

1. Настоящата директива не засяга следните актове:
 - а) Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа⁸⁰;
 - б) Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите обезпечения⁸¹; както и
 - в) Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции⁸².
2. Настоящата директива не засяга правата, гарантирани с директиви 98/59/ЕО, 2001/23/ЕО, 2002/14/ЕО, 2008/94/ЕО и 2009/38/ЕО.

Член 32

Изменение на Директива 2012/30/ЕС

В член 45 от Директива 2012/30/ЕС се добавя следният параграф 4:

„4. Държавите членки предвиждат дерогация от член 19, параграф 1, член 29, член 33, член 34, член 35, член 40, параграф 1, буква б), член 41, параграф 1 и член 42 до степента и за периода, необходими за установяването на рамката за превантивно реструктуриране, предвидена в Директива на Европейския

⁸⁰ Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа, ОВ L 166/45, 11.6.1998 г.

⁸¹ Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2012 г. относно финансовите обезпечения, ОВ L 168/43, 27.6.2002 г.

⁸² Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета на 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции, ОВ L 201/1, 27.7.2012 г.

парламент и на Съвета [относно рамки за превантивно реструктуриране и предоставяне на втори шанс]*.

* Директива (...) на Европейския парламент и на Съвета относно рамки за превантивно реструктуриране и предоставяне на втори шанс (ОВ ...).“

Член 33

Клауза за преразглеждане

Не по-късно от [5 години след началната дата на прилагане на мерките за изпълнение] и на всеки 7 години след това Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет доклад относно прилагането на настоящата директива, включително за това дали следва да бъдат проучени допълнителни мерки за консолидиране и укрепване на правната рамка за реструктуриране, несъстоятелност и предоставяне на втори шанс.

Член 34

Прилагане

1. Държавите членки приемат и публикуват не по-късно от [2 години от датата на влизане в сила на настоящата директива] законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби от [2 години от датата на влизане в сила на настоящата директива], с изключение на разпоредбите, с които се прилага дял IV, които се прилагат от [3 години от датата на влизане в сила на настоящата директива].

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 35

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 36

Адресати на настоящата директива са държавите членки.
Съставено в Страсбург на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател